

Redegjørelse – Åpenhetsloven REMA 1000 Norge AS

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 – Forankring og ansvarlighet	3
1.1 Organisering av selskapet	3
1.2 Vår ansvarsstrategi «REMA 2030»	4
1.3 Organisering av arbeidet med aktsomhetsvurderinger	5
1.4 Styrende dokumenter	5
1.5 Forankring, opplæring og kompetanse	6
1.6 Styringssystemer	7
1.7 Varslingskanaler	10
Kapittel 2 – Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger	11
2.1 Kartlegging og identifisering av risiko	11
2.2 Vår overordnede risikovurdering	11
2.3 Prioritering av områder med høy risiko i overordnet risikovurdering	12
2.4 Vesentlig risiko for negative konsekvenser i leverandørkjeden for food og non-food	13
2.4.1 Merkevarerleverandører	14
2.4.2 Eksklusive leverandører	15
2.4.3 EMV	15
2.5 Prioritert negativ påvirkning/skade – EMV- og unike leverandører	17
2.6 Dyptgående risikovurderinger for innkjøp knyttet til butikkdrift	19
2.7 Faktiske negative konsekvenser som virksomheten har avdekket	20
Kapittel 3 – Oppfølging av risiko og leverandørkjede	22
3.1 Krav og retningslinjer for våre EMV-leverandører	22
3.2 Pre-kvalifisering av nye leverandører	23
3.3 Leverandørstyring	23
3.4 Sedex	24
3.5 Revisjoner	24
3.6 Risikoutsatte råvarer - EMV	25
3.7 Interessentdialog	26
3.8 Etisk Handel Norge	27
3.9 Offentlig kommunikasjon	27
Kapittel 4 – Informasjonsplikten	28
§ 6-7 Informasjonsplikten	28
Kapittel 5	29
Redegjørelser fra datterselskaper	29

5.1 REMA Distribusjon	29
5.2 Kolonihagen	31
5.3 Spekeloftet	33
5.4 Kjeldsberg	35
5.5 Norsk Kylling	35
5.6 Stange Gårdsprodukter AS	37
5.7 Grans	40
5.8 BAMA/BaRe	41
5.9 Kolly	42

Kapittel 1 – Forankring og ansvarlighet

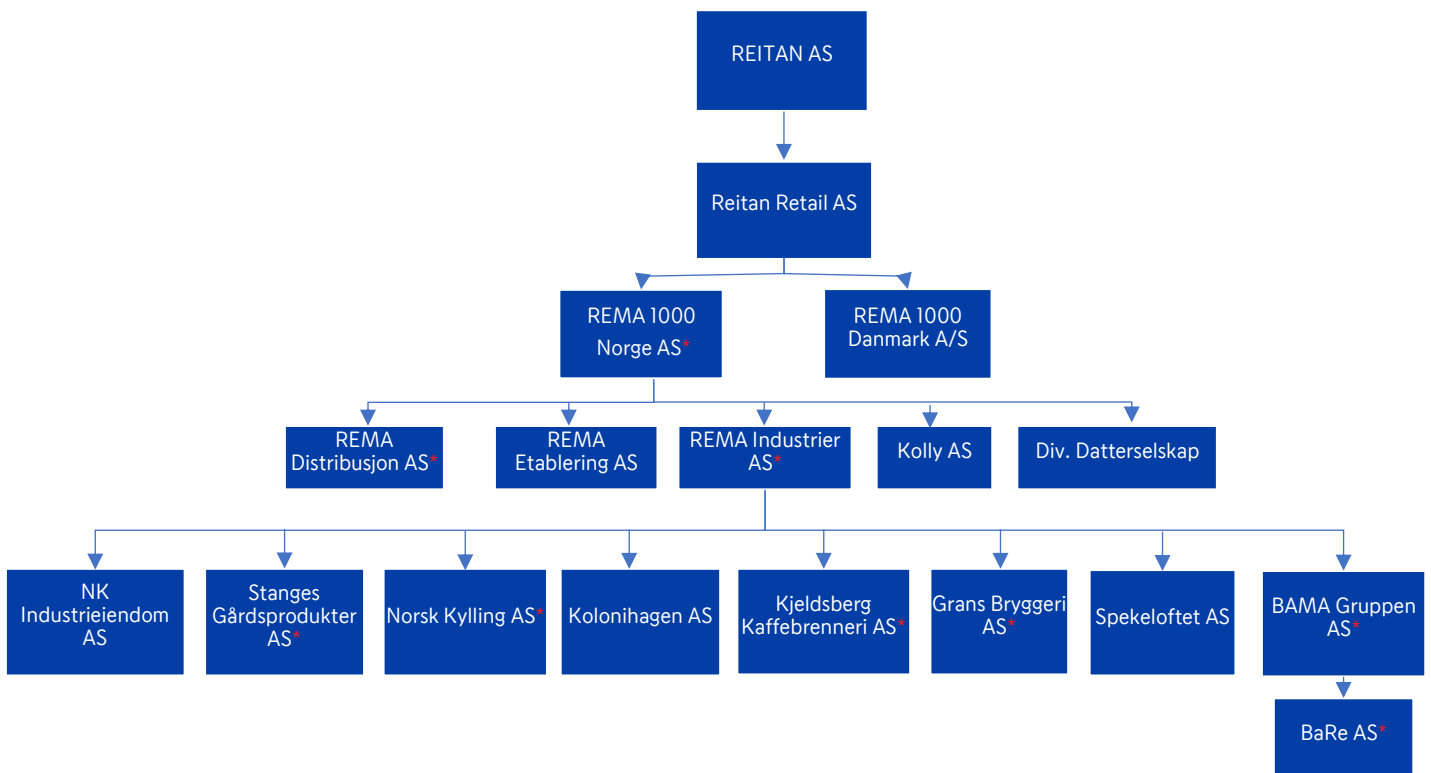
§ 5 A - Generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

1.1 Organisering av selskapet

REMA 1000 Norge AS (heretter REMA 1000) er et datterselskap av Reitan Retail AS, som er REITAN AS sitt samlede handelsselskap. Reitan Retail består av fire forretningsområder: REMA 1000, REMA 1000 Danmark A/S, Reitan Convenience og Uno-X Mobility. REMA 1000 består av REMA 1000 sine butikker samt heleide og deleide døtre.

Åpenhetsloven lovfester at bedrift.er skal gjøre aktsomhetsvurderinger på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i tråd med OECDs retningslinjer for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. REMA 1000 er omfattet av åpenhetsloven, både som selvstendig enhet og som del av konsernet Reitan Retail AS.

Figur 1 viser hvordan REMA 1000 Norge AS er strukturert.

Figur 1 – Datterselskaper i REMA 1000 Norge AS.

(*) redegjør selv i henhold til åpenhetsloven.

REMA 1000 ble etablert i 1979 og er Norges største lavpriskjede. Siden den gang har vi tilbudt kunder over hele landet et godt valgt utvalg av dagligvarer til høy kvalitet og lav pris, produsert og solgt på en ansvarlig måte. REMA 1000 er lavpriskjeden hvor sluttsummen på kassalappen teller.

REMA 1000 sin forretningside er: «Kundene velger oss fordi vi alltid har laveste pris på varer av høy kvalitet, produsert og solgt på en ansvarlig måte». Det å kombinere pris, kvalitet og ansvar er nøkkelen til å drive bærekraftig, og skape vekst i REMA 1000. Dette skal derfor gjenspeile alt vi gjør og er en av mange grunner til at de ansatte er stolte av å jobbe i REMA 1000.

REMA 1000 bruker franchising som organisasjonsform, og er eneste dagligvareaktør i Norge som rendyrker denne måten å drive butikk på. Det betyr at alle som driver en REMA 1000 butikk er selvstendig næringsdrivende med egne ansatte. REMA 1000 består av over 670 butikker over hele landet.

REMA 1000Kjernen i vårt ansvarsarbeid er varene vi produserer og selger. Sentralt i dette står utvikling av bærekraftige leverandørkjeder som tåler fremtidens krav og utfordringer.

"Vi har en god og tett dialog med leverandørene som sikrer at de har en forståelse for og etterlever våre retningslinjer og krav. Vår tilnærming er å sikre forbedring hos leverandører og produsenter gjennom langsiktig samarbeid og dialog. Dette styrker arbeidsforholdene og rettigheter til medarbeidere og legger et grunnlag for bærekraftig vekst for begge parter."

Tom Kristiansen

Administrerende direktør i REMA 1000 Norge AS.

1.2 Vår ansvarsstrategi «REMA 2030»

Styret i REMA 1000 Norge AS har godkjent ansvarsstrategien "REMA 2030". Strategien er tydelig på hvilke målsettinger virksomheten har satt seg. Strategien er forankret i REMA 1000 sine handlingsplaner. Det er laget veikart til alle hovedområdene i ansvarsstrategien for å løfte arbeidet ut i organisasjonen.

Ansvar og bærekraft er et fast agendapunkt i Styret til REMA 1000 Norge AS. Punktet er også et fast agendapunkt i ledergruppen til REMA 1000. Viktigheten av ansvarlighet og bærekraft blir tydeliggjort gjennom våre styringsdokumenter, som for eksempel policyer og etiske retningslinjer. Dersom du ønsker å lese mer om vårt arbeid innenfor ansvar og bærekraft, finner du dette i vår ansvarsrapport: <https://www.rema.no/ansvar-i-rema-1000/>.

Det er Leder for Samfunnsansvar og bærekraft som er ansvarlig for ansvarsrapporten.

1.3 Organisering av arbeidet med aktsomhetsvurderinger

REMA 1000 og datterselskaper er omfattet av åpenhetsloven, og jobber kontinuerlig med aktsomhetsvurderinger i tråd med lovkrav og OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

REMA 1000 har bistått døtre med å gjennomføre en felles overordnet risikovurdering og påfølgende prioritering av mest alvorlig risiko. Utover dette tar datterselskapene ansvar for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og oppfølging av risiko i egen leverandørkjede. REMA 1000 er et verdidrevet selskap, og det er derfor naturlig at de som sitter tettest på oppgavene følger opp og tar beslutninger.

Arbeidet med Åpenhetsloven er forankret i alle selskapenes respektive styrer. REMA 1000 har en dedikert person i hvert datterselskap som har ansvaret for at selskapene leverer iht. åpenhetsloven.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger har i stor grad blitt systematisert, blant annet gjennom våre styrende dokumenter. Det er Leder for ansvarlig og bærekraftig handel som er ansvarlig for strukturen og gjennomføringen av åpenhetsloven i virksomheten. Dette innebærer utvikling av policyer, rutiner og etiske retningslinjer. I tillegg er Leder for ansvarlig og bærekraftig handel ansvarlig for utvikling og implementering av leverandørstyringssystemet (se s. 23 for mer detaljer). I tillegg til styrende dokumenter, har vi laget *Veileder i ansvarlig og bærekraftig handel*, *Veileder i etiske retningslinjer* og *Emballasjeveileder*, disse ligger tilgjengelig på REMA.no.

1.4 Styrende dokumenter

De styrende dokumentene er felles for alle i REMA 1000. Det er vesentlig at våre dokumenter til enhver tid stiller krav til våre leverandører om å være ansvarlige. Gjennom våre aktsomhetsvurderinger, og en GAP-analyse i 2021, har vi sett behovet for å oppdatere enkelte av de styrende dokumentene. Dette gjelder blant annet skjerpede krav og retningslinjer for våre leverandører og deres produksjonssteder.

Policyer og rutiner utgjør grunnmuren i vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger og utgjør følgende dokumenter:

- > *Policy for bærekraftig forretningspraksis (hoveddokument)*
- > *Policy for risikoutsatte råvarer*
- > *Policy mot barnearbeid*
- > *Policy mot moderne slaveri*
- > *Policy for god dyrevelferd*
- > *Policy mot matkriminalitet*
- > *Rutine for aktsomhetsvurderinger og ansvarlig innkjøp*
- > *Rutine for gjenoppretting*

Policyene er styregodkjent, og forankret hos alle medarbeidere med innkjøps- og leverandøransvar. Forankring har skjedd gjennom workshops, møter og opplæring. De er forankret i REMA 1000 sin ledergruppe samt ledergruppen til avdelingen Kategori- og Innkjøp. Det er i tillegg utviklet et obligatorisk treningsløp for alle som jobber med innkjøp av varer og som gjennom dette har leverandørkontakt.

Policyen for bærekraftig forretningspraksis er basert på internasjonale prinsipper for bærekraftig forretningspraksis og ansvarlig handel i globale leverandørkjeder. Herunder internasjonale rammeverk og konvensjoner for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, ILO

konvensjonene, OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og FNs Bærekraftsmål. Prinsippene er detaljert i sin helhet i våre etiske retningslinjer for leverandører (*Supplier Code of Conduct*).

Dersom vi oppdager ny risiko under våre aktsomhetsvurderinger, vil dette bli tatt inn i styringsdokumentene.

1.5 Forankring, opplæring og kompetanse

Styringsdokumentene har gjort at vi har formalisert måten vi jobber på. Et eksempel er rutinen for aktsomhetsvurderinger og ansvarlige innkjøp. Denne beskriver i detalj hvem som har ansvar for de forskjellige oppgavene innenfor de seks definerte trinnene i aktsomhetsvurderingene.

Det er spesielt de som jobber med innkjøp som har arbeidsoppgaver knyttet til aktsomhetsvurderinger. Ettersom at REMA 1000 tar et spesielt ansvar for sine egne merkevarer (EMV), kommer arbeidet med aktsomhetsvurderinger tydeligst frem i Innovasjons- og EMV avdelingen. Spesielt vil det være viktig å ha en forståelse av risikovurderinger med tanke på grunnleggende menneskerettigheter og ansvarlige arbeidsforhold. Vi har jobbet med forankring internt slik at alle innkjøpere forstår hvorfor aktsomhetsvurderinger er viktig for REMA 1000, og deres rolle i aktsomhetsvurderingen. Forankringen har skjedd gjennom egne møter om temaet samt opplæring.

Kategori- og Innkjøpssjefer for våre EMV kan, ved hjelp av leverandørstyringsystemet, foreta risikovurderinger av sine leverandører, produksjonssteder, produkter og ingredienser. Det er også i denne plattformen de finner en eventuell "corrective action plan (CAP)" for et produksjonssted med brudd eller avvik. Produksjonssteder med en CAP følges opp av Leder for Ansvarlig og Bærekraftig handel og Kvalitetssjef EMV.

Leder for Ansvarlig og Bærekraftig handel og Kvalitetssjef EMV jobber samarbeider med å pre-kvalifisere nye leverandører og/eller produksjonssteder. Dette er et viktig tiltak for å sikre at våre fremtidige samarbeidspartnere ligger på forventet og tilfredsstillende nivå. Dersom de ikke gjør det, vil de ha både tid og mulighet til å utbedre eventuelle mangler.

REMA 1000 redegjør for sine aktsomhetsvurderinger både for styret, og ledergrupper, samt på fagmøter, avdelingsmøter og allmøter.

I 2022 ble det utviklet målbare indikatorer, KPI'er, slik at det er enkelt å måle REMA 1000 sine krav iht. leverandørsamarbeid. Vi har blant annet KPI'er på antall signerte Rammeavtaler og antall godkjente produksjonssteder. Kategori- og Innkjøpssjefer EMV sekunderes jevnlig på KPI 'ene.

REMA 1000 er opptatte av å være en lærende organisasjon. Vi ønsker hele tiden å bli bedre. Dette gjelder ikke minst innenfor arbeidet med ansvarlig og bærekraftig handel. Vi reflekterer over eget arbeid, og setter nye mål for hva vi skal jobbe videre med.

Opplæring og kompetanseheving er en sentral del av arbeidet innenfor ansvarlig handel. Ansvarlig handel er et omfattende område der det stadig stilles nye omfattende krav til oss som en stor aktør. Alle som jobber med innkjøp i REMA 1000 må gjennomføre basiskurset til Etisk Handel Norge innenfor ansvarlige innkjøp. Alle ansatte har mulighet til å delta på de kursene/webinarene de mener de har behov for. Kursene i aktsomhetsvurderinger, som Etisk Handel tilbyr, er et eksempel på mulig opplæring. Vi oppfordrer medarbeidere til å være nysgjerrige og søke ny kunnskap. Det har også vært gjennomført en ansvarsdag for alle som jobber med innkjøp. Temaet er ansvarlig handel og hva dette innebærer for en innkjøper.

REMA 1000 Norge samarbeider tett med REMA 1000 Danmark for å utveksle erfaringer og dermed øke kompetansen innenfor ansvarlig og bærekraftig handel.

Aktsomhetsvurderinger er en risikobasert tilnærming for å respektere og ivareta mennesker, samfunn og miljø i vår egen virksomhet og i hele leverandørkjeden. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere følger samme tilnærming.

Det nye implementerte leverandørstyringssystemet vil bli et viktig verktøy for innkjøperne i arbeidet med å ha kontroll over leverandørkjeden. Det er derfor blitt gjennomført grundig opplæring av det nye systemet både internt og eksternt for våre leverandører. Denne opplæringen vil fortsette i 2023.

REMA 1000 er opptatt av at det skal være enkelt for leverandører å forstå hva som er viktig for oss. Det er derfor lansert en landingsside for leverandørene, en for merkevare og en for EMV, på vår åpne hjemmeside REMA.no. Landingssidene gjør at det tydelig for leverandørene hvilke krav og retningslinjer vi stiller til våre samarbeidspartnere. REMA 1000 har fokus på å tilgjengeliggjøre informasjon til våre leverandører slik at det er enkelt å vite hva som er viktig for oss. Her finner leverandørene blant annet våre policyer og etiske retningslinjer.

Lenke til landingssidene finner du her:

- › *Leverandører som leverer EMV:* <https://www.rema.no/om-oss/for-bedrift.er/leverandorer/>
- › *Leverandører som leverer MV:* <https://www.rema.no/om-oss/for-bedrift.er/merkevareleverandorer/>

1.6 Styringssystemer

REMA 1000 benytter seg av flere styringssystemer i arbeidet med ansvarlig handel. Disse vil bli omtalt under.

1.6.1 Risikoverktøy

REMA 1000 har laget et felles risikoverktøy for å sikre grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Verktøyet brukes for å identifisere og følge opp ny og kjent risiko knyttet til menneskerettigheter.

Alle typer innkjøp i REMA 1000 og datterselskaper ble gruppert i konsoliderte kategorier for å kunne vurdere risiko for menneskerettighetsbrudd og brudd på anstendige arbeidsforhold. Den overordnende risikovurderingen har blitt etterfulgt av dyptgående risikovurderinger av risikofylte kategorier. De dyptgående risikovurderingene vil variere, og noen vil kunne gjennomføres på tvers av datterselskapene.

Da vi vurderte risiko per kategori, benyttet vi følgende fem risikokilder:

- › *DFØs høyrisikoliste og Upphandlingsmyndighetens høyrisikoliste*
- › *OECDs sektor-veiledere*
- › *UNEP Human Rights Guidance Tool*
- › *ILO sin oversikt over industrier med arbeidsrettighetsutfordringer*
- › *CSR Risk Check av MVO Nederland*

Vi har benyttet følgende kilder for risikovurdering av landrisiko:

- > *Global Rights Index, Corruption Perception Index*
- > *Amfori Country Risk Classification*
- > *Global Gap Report 2022*
- > *U.S. Department of Labour sin liste over land med barnarbeid og tvangsarbeid*

Hver kategori ble tilegnet så detaljert informasjon som mulig om geografisk opprinnelse for kategorien. Vi satt geografisk tilhørighet basert på leverandørkjeden, dvs. produksjonssted, sted for underleverandører eller opprinnelse på råvarer med høy risiko. Basert på samlet risiko ble det gjort en vurdering om hvilke kategorier som skulle prioriteres til videre dyptgående risikovurderinger i hvert enkelt datterselskap. Kategorier med svært høy og høy risiko ble prioritert først. Middels- og lav risiko ble ikke prioritert, men vil bli overvåket slik at en eventuell endring i risikobildet fanges opp. Middels risiko vil også bli prioritert på et senere stadium dersom risikoen forverres.

1.6.2 Risikoverktøy for råvarer

REMA 1000 kartlegger risikoer forbundet med råvarer vi kjøper, eller der råvarer inngår i våre produkter. Til dette arbeidet ble det i 2021 laget et risikoverktøy for råvarer. Dette vil bli oppdatert i løpet av 2023.

En av fordelene med dette verktøyet, er at vi kan vurdere ulike risikoer basert på hvilket område råvaren kjøpes fra. Dette er interessant i de tilfellene vi har mulighet til å kjøpe inn fra forskjellige områder.

Vi har utarbeidet vår «Policy for risikoutsatte råvarer» basert på hvilke råvarer vi kjøper inn i store volumer. Det er her vår påvirkning er størst.

REMA 1000 sine mest risikoutsatte råvarer er vist i tabellen under. Dette er råvarer med høy risiko som kjøpes fra høyrisikoland. Se REMA 1000 sin rapport til Etisk Handel Norge for mer detaljert informasjon (<https://etiskhandel.no/vare-medlemmer/>).

Råvare	Opprinnelsesland
Kakao	Elfenbenkysten Ghana Sentralafrikanske Republikk Nigeria
Kaffe	Brasil Etiopia Kenya Peru
Te	Sri Lanka
Hasselnøtter	Tyrkia
Cashewnøtter	Vietnam India
Scampi	Equador Vietnam
Tunfisk	Maldivene Thailand

Vi har benyttet følgende kilder for risikovurdering av råvarer:

- > *Environmental performance index country ranking 2020*
- > *Corruption Perceptions index, 2020*
- > *List of Goods Produced by Child Labor or Forced Labor, 2019/2020*
- > *Global Gender Gap Report, 2020*
- > *International Trade Union Confederation (ITUC) Global Rights Index, 2020*
- > *Difis liste over høyrisikoprodukter*
- > *Vannforbruk*
- > *Energi-intensivt*
- > *Kjemikaliebruk*

Kildene som ble bruk oppdateres minst hvert annet år, og det var disse som var tilgjengelige i 2021 da verktøyet ble utviklet.

REMA 1000 vurderer også risiko for våre merkevareleverandører (MV) basert på deres hovedingredienser i produktene vi kjøper. Denne risikovurderingen er også knyttet opp til våre prioriterte råvarer.

1.6.3 Leverandørstyringssystem

I mai 2022 implementerte REMA 1000 sitt nye leverandørstyringssystem. Alle våre EMV – og unike leverandører besvarer spørreskjemaer som omhandler matsikkerhet samt spørsmål knyttet til ansvar. Leverandørene sender tilsvarende spørreskjemaer til sine produksjonssteder som omhandler samme tema. Denne informasjonen ettergås av Leder for ansvarlig og bærekraftig handel og Kvalitetssjef EMV som verifiserer spørreskjemaene og opplastet dokumentasjon. Det er denne informasjonen som er grunnlaget i vår risikovurdering av produksjonssteder. Les mer om dette på s. 23 for mer detaljer.

1.7 Varslingskanaler

For å kunne avdekke potensielle og faktiske negative konsekvenser har REMA 1000 etablert en varslingskanal som er tilgjengelig for interne og eksterne interessenter. I tillegg har våre døtre mulighet til å benytte kanalen. Døtre sine egne varslingskanaler kommer i tillegg til REMA 1000 sin. Vår varslingskanal er tilgjengelig på våre nettsider REMA.no.

Varsling er å gi beskjed om ulovlige eller andre kritikkverdige forhold i virksomheten uten å benytte ordinære rapporteringskanaler. REMA 1000 oppfordrer alle til å varsle om forhold som kan true selskapets personell, drift., økonomi eller omdømme.

Dersom ansatte eller leverandører opplever kritikkverdige forhold i REMA 1000, kan informere om dette gjennom varslingskanalen slik at vi får mulighet til å følge opp og rette opp i saken. Du kan velge å kontakte oss anonymt. Løsningen behandles av vår samarbeidspartner PwC.

Kapittel 2 – Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

§ 5 b Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom aktsomhetsvurderinger.

2.1 Kartlegging og identifisering av risiko

REMA 1000 jobber kontinuerlig med å kartlegge og vurdere negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser. Basert på et overordnet risikobilde prioriteres risikoområder for grundigere kartlegging og tiltak. Vi identifiserer mulig og faktisk negativ påvirkning eller skade i leverandørkjeden for deretter å prioritere de mest alvorlige risikoene for mennesker, samfunn og miljø. REMA 1000 ivaretar dette arbeidet gjennom eget arbeid med risikokartlegging, samtidig som tett dialog med leverandører om deres risiko for mulige brudd spiller en betydelig rolle.

Ansvarlige innkjøp henger tett sammen med aktsomhetsvurderinger, ettersom det forebyggende arbeidet, herunder risikoreduserende tiltak, operasjonaliseres gjennom innkjøp av varer i samspill med våre leverandører. Arbeidet er organisert slik at hvert datterselskap tar ansvar for gjennomføringen av selve aktsomhetsvurderingen. Det er i det enkelte datterselskap at detaljkunnskapen og erfaringer om egen leverandørkjede ligger. Det er også døtrene som har leverandørdialog, som er en viktig del av aktsomhetsvurderingene.

2.2 Vår overordnede risikovurdering

Gjennomføring av stegvis risikovurdering, først overordnet så dyptgående, er et essensielt steg i aktsomhetsvurderingsprosessen. Den overordnede risikovurderingen er første fase av risikovurderinger i henhold til åpenhetsloven og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Den overordnede risikovurderingen skal etterfølges av en dyptgående risikovurdering av risikofylte kategorier.

Med bakgrunn i åpenhetsloven har REMA 1000 ansvar for å gjennomføre dyptgående risikovurderinger for datterselskap som ikke selv omfattes av åpenhetsloven (se figur 1, s. 3). Datterselskap som selv omfattes av åpenhetsloven har ansvar for å gjennomføre egne dyptgående risikovurderinger av prioriterte kategorier. REMA 1000 har som prinsipp valgt å gi døtre det utførende arbeidet for å gjøre dyptgående risikovurderinger og selv følge opp risiko. De dyptgående risikovurderingene vil bli omtalt senere i denne rapporten (se under delen som omhandler rapporter datterselskaper). Det er likevel viktig å nevne at alle døtre jobber etter prinsippene rundt aktsomhetsvurderinger, selv om de ikke selv rapporterer på dette.

REMA 1000 har en felles tilnærming til hvordan negativ skade kartlegges og vurderes ut fra egne virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser. Vi har gjennomført en felles overordnet risikovurdering av de fleste innkjøpene som ble gjort av mor- og datterselskaper.

Kartlegging av risiko er utgangspunktet for vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger og ansvarlige innkjøp. Vi vurderer produksjonsland, sektor og råvarer, og vår risikokartlegging inkluderer parametere på organisasjonsfrihet, diskriminering, barnarbeid, tvangsarbeid, korrupsjon og miljø. Risikovurderingene gir en oversikt over de største risikoene i leverandørkjeden, og gjør det mulig å prioritere risikoreduserende tiltak. Eksempler på dette kan være sertifisering av risikoutsatte råvarer (se *Policy for risikoutsatte råvarer*: <https://www.rema.no/om-oss/for-bedrift.er/leverandorer/>).

2.3 Prioritering av områder med høy risiko i overordnet risikovurdering

Overordnede risikovurderinger ser nærmere på hva slags risiko som foreligger og hvordan risikoen kan forekomme i leverandørkjeden. Basert på dette identifiserer vi hvor vi skal undersøke nærmere gjennom dyptgående risikovurderinger og til slutt definere tiltak for å stanse, forebygge, eller redusere risiko for, og forekomst av, brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Den overordnede risikovurderingen avdekket flere kategorier med høy risiko. Følgende kategorier ble definert som høy risiko og det ble derfor gjennomført dyptgående risikovurderinger:

Kategori	Underkategori	Hvem har gjennomført aktsomhetsvurderinger?
Food og Non-Food	Mat- og drikkevarer, handelsvarer	- REMA 1000 Norge AS - Relevante datterselskap som produserer mat- og drikkevarer
Transport og logistikk	Frakt og spedisjon	- REMA Distribusjon - REMA Distribusjon Import
Emballasje	Emballasje og engangsutstyr	- Ikke gjennomført grunnet manglende data. Vil bli gjennomført i 2023/2024
Bygg- og driftsvarer	Inventar og utstyr, Bygg- og anleggsmaterialer, Kontorrekvisita, Møbler, Medisinsk- og laboratorieutstyr, Solceller	- REMA 1000 Teknisk avdeling - REMA 1000 Etablering - REMA Distribusjon
IKT og energi	It hardware, software og verneutstyr	- REMA 1000 avdeling Digit
Tekstil	Arbeidsklær, fottøy og verneutstyr	- REMA 1000 Norge AS

Tilnærmingen for de dyptgående risikovurderingene har variert avhengig av type produkt/leverandør (EMV/UMV/MV). Disse vil bli omtalt senere i rapporten under neste kapittel som omhandler de faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko som hvert av selskapene har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger.

Resultatene av de dyptgående risikovurderingene gjort av datterselskaper ligger i deres respektive redegjørelser, se s. 29.

2.4 Vesentlig risiko for negative konsekvenser i leverandørkjeden for food og non-food

Den største risikoen for påvirkning på mennesker, samfunn og miljø finnes i leverandørkjeden til butikkens varesortiment. Leverandørkjeden vår er global, kompleks og utsatt for klimaendringer. Utfordringer knyttet til grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og miljødeleggeringer er stor i vår sektor. REMA 1000 jobber systematisk i egen leverandørkjede med disse utfordringene, og vi krever det samme av våre leverandører og underleverandører. Dette gjør vi gjennom våre styrende dokumenter, som etiske retningslinjer og policyer, samt krav og retningslinjer til våre leverandører. Vår risikokartlegging inkluderer parametere på menneskerettigheter, korrupsjon og miljø. Risikovurderingene gir en oversikt over de største risikoene i leverandørkjeden og gjør det mulig å prioritere risikoreducerende tiltak. Slike tiltak krever ofte at man jobber med hele leverandørkjeden.

Samtidig setter også myndighetene større krav til bedrifters arbeid med sosiale og miljømessige utfordringer i leverandørkjeden, blant annet med åpenhetsloven. REMA 1000 jobber kontinuerlig med å videreutvikle arbeidet med ansvarlig handel for å kunne håndtere nye utfordringer og være foran regulatoriske krav.

Åpenhetsloven stiller enda strengere krav til oss som et ansvarlig selskap

Christina Fuglesang

Leder ansvarlig og bærekraftig handel

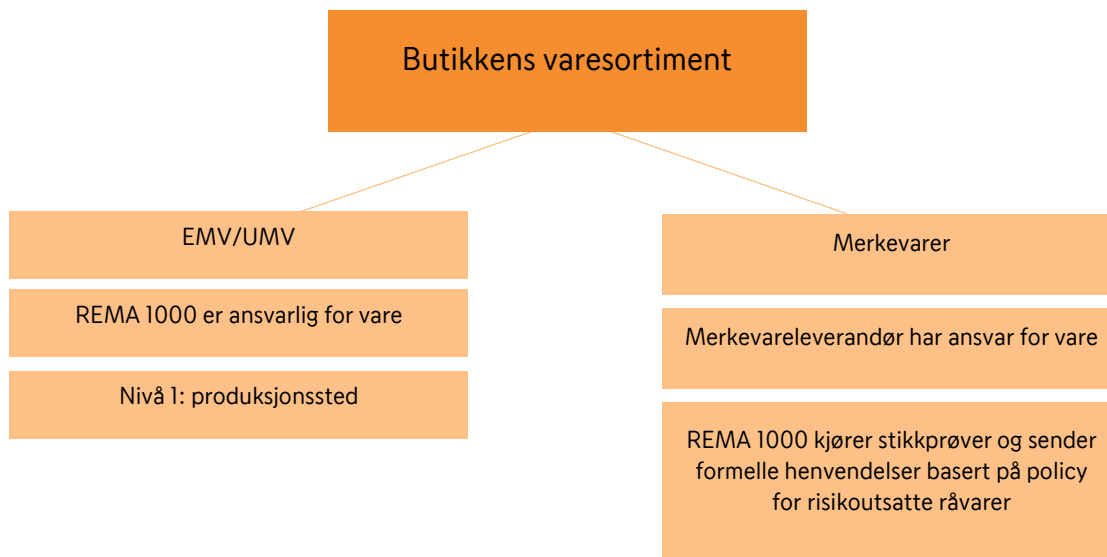

Kjernen i vårt ansvarsarbeid er varene vi produserer og selger. Sentralt i dette står utviklingen av bærekraftige leverandørkjeder som tåler fremtidens krav og utfordringer. Vi forplikter oss til å gjennomføre ansvarlige innkjøp og føre ansvarlig leverandørkjedestyring. Matproduksjon er preget av komplekse leverandørkjeder der bruken av underleverandører og råvareprodusenter er utbredt. Derfor er det ofte nødvendig å vurdere og sette inn tiltak som berører flest mulig ledd av produksjonen, eksempelvis gjennom sertifisering av råvarer.

Innkjøpsmodell og oppfølging av leverandørkjede er avhengig av hvilke typer produkt vi kjøper.

REMA 1000 handler produkter fra over 500 leverandører i inn- og utland. Leverandørene er ulike i størrelse, og selger ulike typer produkter til REMA 1000. Vi kjøper både industriens egne merkevarer (MV), unike merkevarer (UMV, produkter som kun selges i REMA 1000 sine butikker) egne merkevarer (EMV). Av de 500 leverandørene, er 340 merkevareleverandører (nasjonale, regionale og lokale) og 140 leverandører av våre egne merkevarer.

Felles er at vi setter tydelig krav til våre leverandører, adresserer gap og jobber med å lukke disse slik at leverandørene tilfredsstillt våre krav. Vi er positive til å jobbe med leverandører som ønsker å komme opp på det nivået vi krever.

REMA 1000 benytter seg av produksjonssteder over hele verden, og det er derfor viktig å ha god kontroll på hele leverandørkjeden. Leverandørstyringssystemet gir oss mulighet til å kategorisere produksjonssteder etter risikoen: svært høy, høy, medium og lav. Vi har valgt å prioritere å gjennomføre dyptgående risikoanalyser på de 133 produksjonsstedene som ligger i land som er definert som svært høy eller høy risiko. Dette er produksjonssteder som ligger i Bangladesh, Kina, Malaysia, Maldivene, Marokko, Pakistan, Filipinene, Sri Lanka, Thailand, Tunis, Tyrkia og Vietnam.

Vi følger også opp våre leverandører dersom de har produkter med risikoutsatte råvarer. Vi definerer risikoutsatte råvarer som råvarer der det er risiko for negativ påvirkning på mennesker, miljø og samfunn. Disse er definert i vår Policy for risikoutsatte råvarer, der et viktig risikoreducerende tiltak er sertifisering av råvarene. Formålet med policyen er å sikre at produksjonen av varer som inneholder de mest risikoutsatte råvarene foregår på en måte som reduserer risiko for negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø. Dette støttes av vår Policy for bærekraftig forretningspraksis der vi forplikter oss til å overholde Åpenhetsloven og gjennomføre ansvarlige innkjøp samt jobbe med utfordringene i vår leverandørkjede i tråd med OECDs retningslinjer for aktsomhetsvurderinger.

Vi har valgt sertifiseringsordning basert på råvaren. Vi kan nevne sertifiseringsordninger som Fairtrade/Rain Forest Alliance (kakao, kaffe, te, nøtter), ASC (scampi) og MSC (tunfisk). REMA 1000 har satt klare målsettinger når det gjelder sertifiseringer av disse råvarene. I tillegg oppfordrer vi leverandørene til å bruke Svanemerket på Non-Food produkter. Se lenke til «Policy for risikoutsatte råvarer» for mer detaljert informasjon. <https://www.rema.no/om-oss/for-bedrift.er/leverandorer/>

2.4.1 Merkevaleleverandører

REMA 1000 har signerte rammeavtaler med alle merkevareleverandører vi kjøper varer fra. I våre etiske retningslinjer stiller vi krav om at leverandørene jobber med aktsomhetsvurderinger som metode. Leverandører skal informere sine egne underleverandører om kravene, som igjen skal informere sine underleverandører osv., og aktivt arbeide for å sikre at kravene implementeres gjennom arbeid med aktsomhetsvurderinger. Følgelig beskriver REMA 1000 sin SCoC de etiske kravene for hele forsyningskjeden.

Vi risikovurderer våre merkevareleverandører basert på risiko på råvarenivå. Leverandører som leverer produkter med risikoutsatte råvarer vurderes nærmere og følges opp på deres arbeid i leverandørkjeden. Vi har definert hvilke risikoutsatte råvarer vi prioriterer å jobbe med i vår Policy for risikoutsatte råvarer. Denne er basert på dyptgående risikovurdering av aktuelle råvarer og ble sist oppdatert i 2021, og resulterte i en prioritering av råvarer med høy og svært høy risiko. Det vil bli gjort en ny gjennomgang av risikoutsatte råvarer i 2023.

Vår tilnærming til merkevareleverandørene skyldes at REMA 1000 får mindre informasjon om produksjonsleddene i leverandørkjeden, da dette ofte oppleves som konkurransesensitiv informasjon. I tillegg har leverandørene selv ansvar for å jobbe med aktsomhetsvurderinger og følge opp sine leverandører og underleverandører. En god leverandørdialog rundt utfordringer i leverandørkjeden vil være et fokusområde også fremover.

2.4.2 Eksklusive leverandører

REMA 1000 samarbeider tett med flere eksklusive leverandører. Dette er leverandører som er heleid, deleid eller som kun leverer til oss. Dette er leverandører som Norsk Kylling, Spekeloftet, Kolonihagen, Kjeldsberg, Grans, BaRe og Nordfjord. Flere av de nevnte samarbeidspartnere er datterselskaper av REMA 1000.

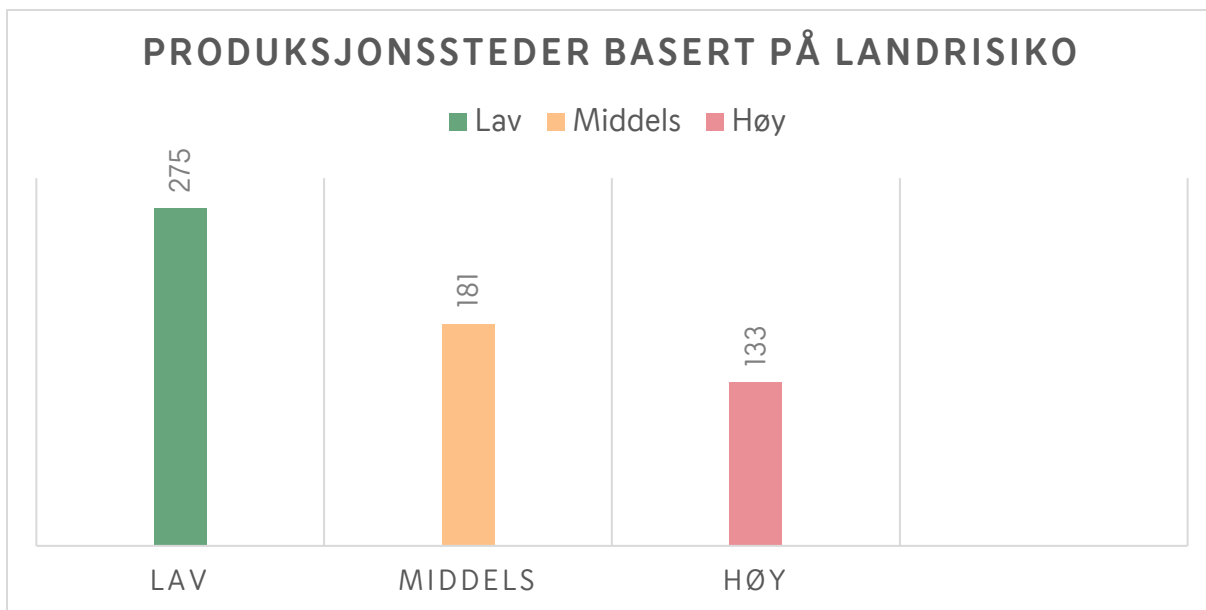
Vi følger den samme modellen med eksklusive leverandører som våre egne merkevarer (se del om EMV) når det gjelder leverandør oppfølging. Vi har for eksempel et tett samarbeid med BaRe som leverer frukt & grønt og blomster til REMA 1000. Flere av BaRe sine leverandørkjeder er utfordrende, og det er derfor viktig med et tett samarbeid rundt aktsomhetsvurderinger. Vårt samarbeid har blitt enda tettere når det gjelder utfordringer i leverandørkjeden.

2.4.3 EMV

REMA 1000 tar et særskilt ansvar i arbeidet med sine egne merkevarer. Det er her vi har størst påvirkningskraft og mest kunnskap om leverandørkjedene. REMA 1000 har etablert en rutine som heter "Rutine for aktsomhetsvurderinger og ansvarlige innkjøp". Denne ligger til grunn for vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger og ansvarlige innkjøp av våre EMV.

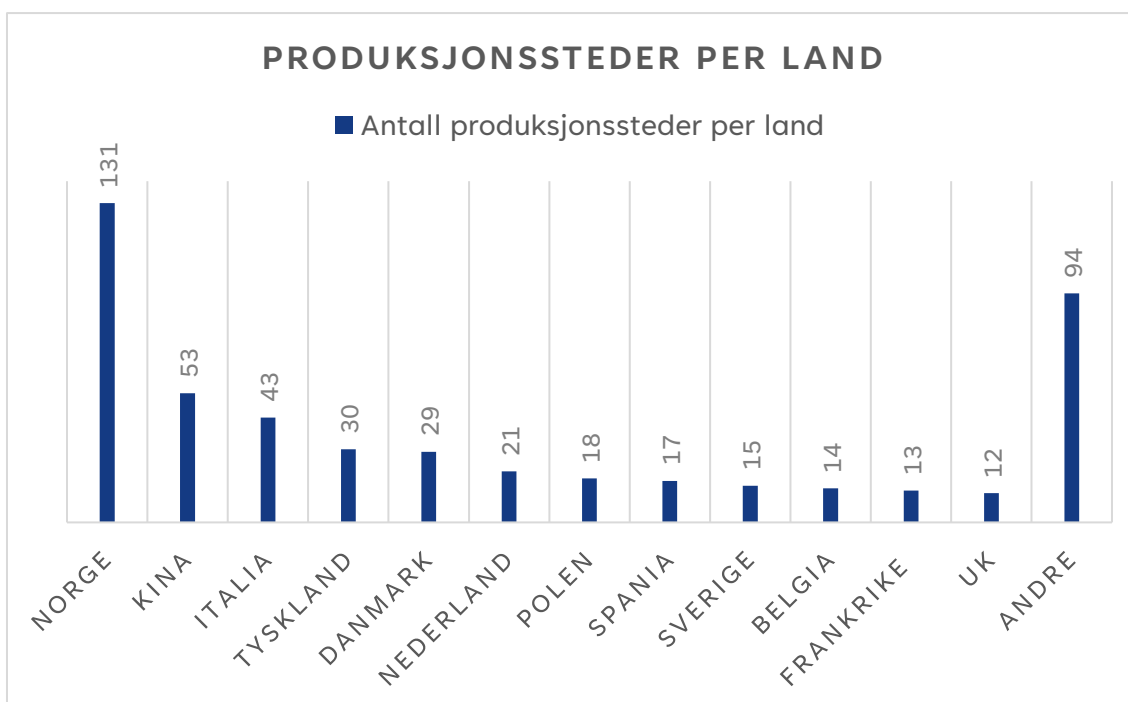
Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere arbeider målrettet og systematisk for etterlevelse av de etiske retningslinjene, og viderefører disse i sine leverandørkjeder. Alle eksisterende og nye leverandører skal ha signert Rammeavtalen vår med tilhørende vedlegg, inkludert etiske retningslinjer for leverandører. Gjennom leverandørstyringssystemet dokumenterer vi at våre krav og retningslinjer blir etterlevd. Felles for innkjøp av varer er at vi setter tydelig krav til våre leverandører om at de adresserer eventuelle avvik, og jobber med å lukke disse slik at leverandørene tilfredsstiller våre krav. Vi er positive til å jobbe med leverandører som ønsker å komme opp på det nivået vi krever.

REMA 1000 har 140 aktive EMV leverandører som produserer varer til oss på over 500 ulike produksjonssteder over hele verden.

133 av produksjonsstedene ligger innenfor geografiske områder vi definerer som høy risiko. Det stilles derfor ekstra strenge krav til disse produksjonsstedene. Vi har endret styrende dokumenter i rammeavtalen vår for å hensynta dette. Et eksempel på dette er at alle produksjonssteder i høyrisikoland skal ha gjennomført en sosial revisjon som ikke er eldre enn to år.

Basert på den høye risikoen forbundet med produksjonsstedene på disse geografiske områdene har vi utført dyptgående risikovurderinger på flere av disse.

REMA 1000 jobber mot å ha kontroll på hele leverandørkjeden. Det er forankret i vår forretningside der vi sier at produktene vi selger skal være produsert på en ansvarlig måte.

2.5 Prioritert negativ påvirkning/skade – EMV- og unike leverandører

Med bakgrunn i kartleggingen av vår leverandørkjede, har vi satt opp hvilke områder vi ønsker å prioritere. Disse prioriteringene tar utgangspunkt i våre EMV og unike leverandører. Dette fordi det er her vi har størst påvirkningskraft.

Tabellen under viser hvilken negativ påvirkning/skade som er avdekket, overordnede mål, hvilke tema vi jobber med, utførte tiltak og hvilke mål og aktiviteter vi har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø.

Se kapittel 3 §5 C for tiltak (s. 22).

Prioritert negativ påvirkning/skade	Overordnet mål	Utfordringer	Utførte tiltak og begrunnelse	Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår
Negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ved produksjonssteder i høyrisikoland.	Produksjonssteder i risikoland skal være godkjente iht. REMA 1000 sine krav og retningslinjer.	• Lønn • Arbeidstid • Fagorganisering og kollektive forhandlinger • Tvangsarbeid • Diskriminering • HMS • Korrupsjon • Miljø	Vi har implementert et leverandørstyringsystem som gjør at vi kan dokumentere at leverandørene etterlever REMA 1000 sine krav.	REMA 1000 skal ha informasjon om alle leverandører/produksjonssteder i leverandørstyringsystemet. Vi fortsetter å berike leverandørstyringsystemet med informasjon om hovedingredienser på alle produkter.
Negativ påvirkning på mennesker og samfunn på råvarenivå.	Sikre at produksjonen av varer som inneholder de mest risikoutsatte råvarene foregår på en måte som reduserer risiko for negative konsekvenser.	• Kakao • Kaffe • Te • Cashewnøtter • Hasselnøtter (se tabell for opprinnelsesland)	Vi har gjennomført intern opplæring av policyen, og prosjekter er igangsatt for å øke andelen av sertifiserte råvarer/produkter.	1. Øke andel produkter med risikoråvarer som er sertifiserte i tråd med policy. 2. Oppdatere risikovurdering av aktuelle råvarer da risikoen kan endre seg. Vi vil oppdatere vår Policy for risikoutsatte råvarer dersom vi oppdager nye risikoutsatte råvarer.

Arbeidstaker-rettigheter i den vietnamesiske cashewnøtt sektoren (Risikoen i denne sektoren ble oppdaget gjennom et felles bransjesamarbeid i regi av Etisk Handel Norge (EHN). Prosjektet ble startet i 2019, og har pågått siden. Se vår rapport til EHN for mer detaljer).	REMA 1000 ønsker å bidra til å gjøre den vietnamesiske cashewnøtt sektoren mer bærekraftig. Dette skal gjøres gjennom å bedre arbeidsforhold og redusere negativ miljøpåvirkning.	• Lønn • Tvangsarbeid • Barnearbeid • HMS	Utvikle og prioritere opplæringsprogram for bønder og ansatte på prosessanlegg.	I 2022/23 skjedde følgende i prosjektet: • Revisjon av instruktørmanual for opplæring av cashewbønder (i gode jordbruksteknikker, arbeidsstandarder og miljøhåndtering). • Workshop og støtte for instruktører. • En gruppe på 80 cashewbønder var opplært i 6 av 10. opplæringsmoduler • Et seminar om arbeidsstandarder for cashew processors. • Oppnådd finansiering for å oppskalere opplæringsprogrammet for cashewbøndene og pilotere leverandørkjedekobling til disse bøndene. • EHN har vært på besøk for å vurdere status og videre fremdrift..
Negativ påvirkning på miljø/klima med tanke på avskoging.	REMA 1000 ønsker å sikre at vi ikke bidrar (direkte/indirekte) til ulovlig avskoging i leverandørkjeden.	• Miljø	Få innblikk i hva den nye EU-forordningen om avskogingsfrie produkter innebærer, og hvilke tiltak vi må igangsette i 2023.	1. Utarbeide "Policy for avskogingsfrie" leverandørkjeder. 2. Kartlegging av leverandørkjeden.

2.6 Dyptgående risikovurderinger for innkjøp knyttet til butikkdrift.

Det er REMA 1000 som er ansvarlig for å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for innkjøp knyttet til vår butikkdrift.. Basert på den overordnede risikovurderingen ble følgende kategorier prioritert

Kategorier	Type risikovurdering som er gjennomført	Status
Varer som selges til butikkens kunder (food og non-food)	Gjennomført dyptgående risikovurderinger.	Det har blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret. Se s. 20 og 21 for nærmere beskrivelse av negative konsekvenser.
Butikkuniformer	Gjennomført dyptgående risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.
Butikkinnredning	Gjennomført dyptgående risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.
Distribusjon av varer til distributører og butikk	Gjennomført dyptgående risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.
Solceller	Gjennomført dyptgående risikovurderinger.	Det har blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret. Se s. 20 for nærmere beskrivelse av negative konsekvenser.
Software og hardware	Gjennomført overordnede risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.
Driftsavtaler	Gjennomført dyptgående risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.
Forbruksmateriell	Gjennomført overordnede risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.
Bygg- og anleggsmaterialer	Gjennomført overordnede risikovurderinger.	Det har ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i rapporteringsåret.

Vi har startet arbeidet med å kartlegge våre leverandørkjeder innenfor forbruksmateriell, men har ikke hatt tilstrekkelig informasjon til å gjøre dyptgående risikovurderinger. Kategorien forbruksmateriell vil derfor bli kartlagt i detalj i neste rapporteringsår. Det samme gjelder for kategoriene software og hardware og bygg- og anleggsmateriale. For disse kategoriene har vi kartlagt leverandørkjedene, og det er sendt ut etiske retningslinjer for leverandører som er signert. Neste steg vil være å gjennomføre dyptgående risikovurderinger.

Vi bruker flere verktøy og metoder når vi gjør dyptgående risikovurderinger. Eksempler på verktøy er leverandørstyringssystemet (risikovurderinger av land og råvarer), revisjoner, Sedex (plattform for sosiale revisjoner) og interessentdialog. Fokusområdet vårt i 2022 har vært å gjøre dyptgående risikokartlegging innenfor kategorien Food og Non-Food. Denne prioriteringen henger sammen med utvikling av nytt leverandørstyringssystem. Vi har brukt mye tid på datafangst og dialog med leverandørene innenfor disse kategoriene. Arbeidet med de resterende kategoriene med svært høy og høy risiko vil fortsette i 2023.

Det er Leder for Ansvarlig og Bærekraftig handel og Kvalitetssjef EMV som sammen med Kategori- og Innkjøpssjefer EMV overvåker tiltak som er iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkninger på mennesker, samfunn og miljø. Overvåkingen gjennomføres i vårt leverandørstyringssystem og gjennom våre KPI'er.

2.7 Faktiske negative konsekvenser som virksomheten har avdekket

REMA 1000 har lenge stilt strenge krav og retningslinjer til våre leverandører. Et godt samarbeid med våre leverandører er viktig for REMA 1000. Det er lettere med åpenhet når man samarbeider godt sammen, noe vi fikk erfare i 2022. Med vårt nye leverandørstyringssystem har vi mulighetene til å dokumentere og følge opp disse. Dette har ført til følgende konkrete saker når vi har gjennomført aktsomhetsvurderinger:

- › En av våre leverandører oppdaget, under sine aktsomhetsvurderinger, at det var risiko for brudd på anstendige arbeidsforhold for migrantarbeidere fra Myanmar på et av produksjonsstedene de brukte i Thailand. Utfordringen var rekrutteringsgebyrer og kostnader knyttet til rekruttering til produksjonsstedet. I følge Sedex rapporten, oppga produksjonsstedet at dette ikke var noe de drev med. Vår leverandør tok tak i utfordringen, og gikk i dialog med underleverandør og interessenter. Vi søkte også hjelp hos Etisk Handel Norge. Leverandøren dro på fabrikkbesøk og hadde dialog med fabrikken. Resultatet var at produksjonsstedet gikk bort fra denne praksisen. Dette er et godt eksempel på hvordan vi ønsker å jobbe sammen med våre leverandører for å finne gode løsninger for alle involverte parter.

- › REMA 1000 har identifisert solceller som en høy risikokategori. Solcellebransjen er en ung, umoden bransje med en uoversiktlig leverandørkjede bestående av mange underleverandører. Lange leverandørkjeder øker kompleksiteten og risikoen i leverandørkjeden. Leverandørkjeden er konsentrert i Kina og noen asiatiske land. Store deler av silisiumproduksjonen ligger i Kina og Xinjiang. I vår overordnede kartlegging har vi derfor definert solceller som et område hvor vår virksomhet med sannsynlighet kan være forbundet med negativ påvirkning på menneskerettigheter, og et område vi må undersøke nærmere. Vi har gjort en nærmere vurdering, definert noen strakstiltak og oppfølgingspunkter. Vi startet umiddelbart arbeidet med å få oversikt over leverandørkjeden. REMA 1000 og RELOG jobbet aktivt med Solcellespesialisten for å få en dokumentert leverandørkjede på anleggene våre. Solcellespesialisten har over tid jobbet med å sikre sporbarhet og åpenhet i sin leverandørkjede, for å utelukke produkter

med tilknytning til Xinjiang-regionen og kan bekrefte at ingen av våre anlegg har silisium som kan spores tilbake til Xinjiang-provinsen. Flere detaljer er produsert på rema.no. Følg lenken dersom du ønsker å lese mer om dette: <https://www.rema.no/ansvar-i-rem-1000/>

- › Et produksjonssted i Thailand har gjennomført en BSCI revisjon som kommer ut med total karakteren D. Dette er lavere enn REMA 1000 sitt krav som er en total karakter på C. Viktige områder ift.. det sosiale, hadde fått karakteren D og E. Her har vi utfordret leverandøren til å jobbe med en CAP (corrective action plan). Dette har de tatt tak i, og vi venter på å få en gjennomgang av hvilke tiltak de vil igangsette, og når disse vil bli gjennomført.
- › Kolonihagen kaffefond. Hensikten med kaffefondet er: «For hver pose du kjøper av kaffen vår går to kroner direkte til høyere lønn og bedre arbeidsforhold for de som dyrker, plukker og foredler bønnene». Vi har erfart at det finnes forbedringspotensialet for modellen rundt fondsmidler. Fondsmidlene er knyttet opp til antall poser som kjøpes av våre kunder. Det gis 2,- per pose til fondet. Midlene etterbetales så til bøndene. Det viser seg at det er en risiko knyttet til å få utbetalt ekstra midler til sesongarbeidere som flytter seg rundt. Det er viktig å understreke at utfordringene ikke er knyttet til lønn, men de ekstra midlene som er samlet inn gjennom kaffefondet. Det er derfor besluttet av Kolonihagen vil sertifisere sine kaffeprodukter med sertifiseringsordningen Rain Forest Alliance.

Vi har utviklet en rutine for gjenoppretting. Alle relevante ansatte vil bli informert og motta nødvendig opplæring for å sikre gjennomføring.

REMA 1000 skal alltid vurdere hvorvidt en skade har skjedd, omfanget av skaden og hvorvidt vi som bedrift, har forårsaket eller bidratt til faktisk skade. Leder for Ansvarlig og Bærekraftig Handel har ansvaret for at mistanken om skade skal undersøkes på en objektiv og hensiktsmessig måte i tråd med rutine for gjenoppretting.

Kapittel 3 – Oppfølging av risiko og leverandørkjede

§ 5 C Tiltak for å stanse negativ påvirkning

REMA 1000 jobber aktivt med å stanse negativ påvirkning. Dette gjør vi blant annet gjennom tett oppfølging av våre leverandører. Dette kommer til syne gjennom vårt arbeide med leverandørkjeden.

3.1 Krav og retningslinjer for våre EMV-leverandører

1. Ha en signert Rammeavtale. Våre etiske retningslinjer er en del av denne. Dette sikrer at REMA 1000 sine krav og forventninger er tydelig kommunisert og forankret hos våre leverandører og deres produksjonssteder. Leverandører skal informere sine underleverandører, som igjen skal informere sine underleverandører osv., og aktivt arbeide for å sikre at kravene implementeres gjennom arbeid med aktsomhetsvurderinger. Følgelig beskriver REMA 1000 sin SCoC de etiske kravene for hele forsyningskjeden. På oppfordring fra REMA 1000 skal leverandør kunne dokumentere hvordan de selv, og eventuelt underleverandører, arbeider for å etterleve retningslinjene.
2. Oppfylle de kravene REMA 1000 har definert for leverandører og produksjonssteder. Dette omfatter blant annet hvilket sertifiseringsnivå produksjonsstedene skal ha (GFSI) samt Sedex/BSCI medlemskap (sosiale revisjoner).
3. Arbeide kontinuerlig med aktsomhetsvurderinger som metode for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø i egen virksomhet og leverandørkjeden. Dette innebærer at leverandørene gjør egne risikokartlegginger for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og jobber aktivt med å stanse, forebygge og redusere slik påvirkning. Tiltakene må overvåkes og vurderes effekten av, og kommuniseres til de berørte. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.
4. Ha transparens og sporbarhet i sin leverandørkjede, også på råvarenivå. Leverandøren har plikt til å oppgi informasjon om underleverandører samt opprinnelsesland for råvarer/ingredienser. Leverandøren har varslingsplikt ved endringer.
5. Samarbeide rundt implementering av REMA 1000 sin "Policy for risikoutsatte råvarer", dersom leverandøren leverer produkter som inneholder risikoutsatte råvarer slik definert i policyen.
6. Vise vilje og evne til kontinuerlig forbedring for mennesker, samfunn og miljø gjennom samarbeid.
7. Rapportere til REMA 1000 ved brudd eller mistanke om brudd på etiske retningslinjer og negativ påvirkning på mennesker, miljø eller klima i sin leverandørkjede. Medarbeidere og innleide i leverandørkjeden kan varsle om forhold gjennom REMA 1000 sin uavhengige varslingskanal.

REMA 1000 sin forretningside gjør at vi også stiller krav til oss selv som innkjøpere. Vi jobber for at prisforhandlinger ikke skal gå ut over de som allerede tjener minst i leverandørkjeden. I tillegg

er vi opptatt av å ha en god planleggingshorisont på ordre slik at vi sender bestillinger i god tid for å unngå korte ledetider som igjen vil kunne gå utover arbeiderne (gjennom arbeidspress og overtid) på produksjonsstedet.

Gjennom vårt arbeid med risikovurderinger rundt organisasjonsfrihet, diskriminering, tvangsarbeid, miljø, levelønn, barnarbeid og korrupsjon, har vi fått en oversikt over hvor risikoen er størst for brudd. Vi ønsker å bruke denne kunnskapen i enda større grad fremover når vi beslutter hvor vi skal gjøre våre innkjøp, og i leverandørdialog.

3.2 Pre-kvalifisering av nye leverandører

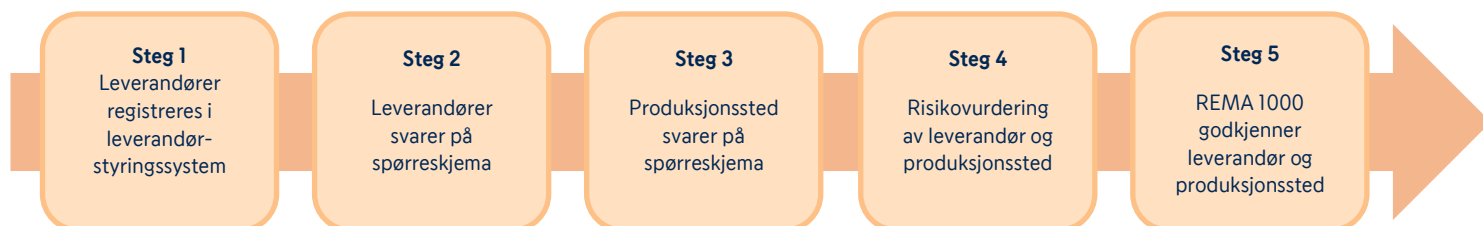
Pre-kvalifisering av nye leverandører er et viktig risikoreducerende tiltak for oss. Ansvarlighet og bærekraft blir tydelig for nye leverandører gjennom pre-kvalifisering og ved avtaleinngåelse. REMA 1000 pre-kvalifiserer alle sine nye og potensielle leverandører/produksjonssteder. Dette for å sikre at vi jobber med leverandører og produksjonssteder som har evne og vilje til å levere på REMA 1000 sine krav. Der vi, under pre-kvalifisering av produksjonssted, har identifisert forbedringspunkter etablerer vi en handlingsplan for forbedringer og tiltak med dato for når forbedringer skal være på plass. Eksempel: Leverandører utenfor Norden som ikke oppfyller det overnevnte kravet om Sedex (eller BSCI) kan vurderes til videre samarbeid ved å signere handlingsplan hvor leverandør dokumenterer skriftlig at de skal melde seg inn i Sedex.

3.3 Leverandørstyringssystem

Ansvar har vært en viktig parameter for REMA 1000 i mange år. I 2014 ble dette formalisert ved at ansvar ble inkludert i forretningsideen; "Kundene velger oss fordi vi alltid har laveste pris på varer av høy kvalitet, produsert og solgt på en ansvarlig måte". Vår forretningside stiller strenge krav til leverandørene vi samarbeider med. Vi stiller tydelige krav, og er opptatt av å dokumentere etterlevelsen av disse.

Vi har et leverandørstyringssystem som ivaretar dagens krav til oss som en stor og ansvarlig aktør. Leverandørstyringssystemet inneholder informasjon om våre leverandørkjeder, og sørger for transparens og sporbarhet. Vi har også startet arbeidet med å innhente informasjon om opprinnelse av hovedingredienser. På sikt målsetter vi å samle inn informasjon om alle ingrediensene som brukes i et produkt. REMA 1000 sjekker og godkjenner alle sine aktive produksjonssteder. Dette gjelder innenfor kvalitet og ansvar. Vi jobber med å forsterke datafangsten for å øke sporbarheten ytterligere. Vi ser også på muligheten for å benytte risikokilder som oppdateres jevnlig gjennom året.

Vi bruker leverandørstyringssystemet når vi utfører dyptgående risikovurderinger. Vi vurderer risiko på alle egne merkevarer som vi selger i butikkene våre. Vi har, gjennom det nye leverandørstyringssystemet, tilgang på rapporter som gjør det langt enklere å ha kontroll på hvilke områder det er høyest risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Totalt er ca. 72 % av REMA 1000 sine produksjonssteder godkjent etter kravene vi stiller innenfor kvalitet og ansvar. Vi målsetter at antall godkjente produksjonssteder skal være over 90 % i løpet av 2023. Årsaken til at et produksjonssted ikke er godkjent kan variere, og vi samarbeider med de leverandørene som ikke tilfredsstillende våre krav slik at de kommer opp på et tilfredsstillende nivå.

Leverandør oppfølging er en sentral del av OECDs aktsomhetsvurderingsprosess. Vi er opptatt av å ha et tett samarbeid med våre leverandører. Dette gjør vi ved å formidle egne policyer og krav til våre leverandører, og ved innhenting av informasjon om eventuelle risiko og kartleggingsprosesser hos leverandørene. Dersom vi avdekker risiko, rettighetsbrudd og/eller skade samarbeider vi med leverandørene for å stanse aktuelle aktiviteter og sikrer gjenoppretting for fornærmede parter. Våre innkjøpere har en tett dialog med sine leverandører. Det er under leverandør dialog at det legges planer om tiltak dersom krav til produksjonssted ikke er tilfredsstillende. Det er viktig for oss å få informasjon om de risikoene leverandørene ser i sine leverandørkjeder. Vi oppfordrer til en åpen og ærlig dialog der vi jobber sammen for å oppnå gode resultater.

REMA 1000 driver også aktivt med opplæring av sine leverandører. Vi gjør det tydelig overfor leverandører hvorfor det er viktig for oss å ha kontroll på hele leverandørkjeden og at vi gjennomfører aktsomhetsvurderinger iht. krav i åpenhetsloven. Det vil bli utviklet ytterligere opplæringsmateriale i 2023.

Leverandørstyringssystemet gjør det enklere å følge opp at leverandørene tilfredsstillende våre krav. Våre krav endrer seg slik at leverandører vi har samarbeidet med i mange år må igangsette tiltak for å tilfredsstillende våre nye krav. Lovgivning, som åpenhetsloven, er et eksempel på dette.

En viktig observasjon er hvor lange leverandørkjeder vi har. Jo lengre leverandørkjeder, desto større risiko. Det vil derfor være en målsetting å gjøre leverandørkjedene så korte som mulig. Dette vil være et fokusområde i 2023.

3.4 Sedex

Vi bruker plattformen Sedex aktivt for å risikovurdere geografisk områder, sektorer og produkter. Sedex er verdens største samarbeidsplattform for å dele leverandørdata om arbeidsforhold, menneskerettigheter og miljø. Alle produksjonssteder vi benytter utenfor Norden, skal være medlemmer i Sedex (evt. BSCI). Når et produksjonssted er medlem i Sedex, kan vi ettergå informasjon basert på dokumentasjon innlagt i systemet og revisjoner utarbeidet av Sedex (såkalte SMETA revisjoner). SMETA er et revisjonssystem som inneholder gitte indikatorer og minimumskrav og der det blir utarbeidet en revisjonsrapport basert på eventuelle funn og en CAP. Avvik kan være av større (major) eller mindre (minor) alvorlighetsgrad. Det blir satt en dato for når avvik skal være lukket, og dette blir fulgt opp av en revisor. Denne informasjonen bruker vi aktivt inn i vår dyptgående risikovurdering.

Vi bruker verktøyet Radar (verktøy tilgjengelig i Sedex) for å se på risiko i forbindelse med et geografisk og/eller råvare. Radar er et godt utgangspunkt når man ønsker å få et overblikk over hvilke risikoer man må være oppmerksom på. Vi bruker dette som et utgangspunkt i våre diskusjoner med leverandører.

3.5 Revisjoner

REMA 1000 bruker revisjoner som et effektivt verktøy i arbeidet med å styrke sosiale rettigheter på produksjonsstedet. REMA 1000 bruker revisjoner som en viktig del av trinn 2, 3, og 4 i aktsomhetsvurderingene. Revisjoner er et viktig risikoreduserende tiltak, og gir oss mulighet til å finne eventuell risiko som ikke har blitt avdekket. REMA 1000 gjennomfører både

skrivebordsrevisjoner og fysiske revisjoner. Vi bruker ulike typer revisjoner, og gjerne en kombinasjon. Vi bruker også 3. parts revisjoner som for eksempel Sedex/BSCI og Aquatic.

Vi gjennomførte 46 revisjoner i 2022 for å sikre etterlevelse av REMA 1000 sine etiske retningslinjer, samt krav til matsikkerhet, HMS og miljø. Alle våre revisjoner i 2022 var varslede revisjoner. Hovedårsaken til dette er at vi sikrer ledelsens tilstedeværelse for intervju og tilgang til arkiver og dokumentasjon. Ulempene er selvfølgelig at ledelsen har tid til å forberede seg før revisjonen.

Det siste året har vi fortsatt kartleggingen av leverandørkjeden, og har begynt å planlegge mer omfattende og systematiserte revisjoner i 2023 og 2024. REMA 1000 ønsker å jobbe med de leverandørene som etterstreber å levere på våre krav selv om ikke alt er på plass i dag. Det er da viktig med en tett leverandørdialog som gjør det mulig å komme dit vi målsetter. I de tilfellene der leverandører ikke ønsker å imøtekomme våre krav, vil vi avslutte samarbeidet.

Dersom revisjonen avdekker avvik, lager vi en CAP (corrective action plan) slik at vi er enige om hvilke tiltak som må gjennomføres for å lukke avvik. En CAP vil typiske inneholde revisjonsfunn om major/minor avvik samt observasjoner. Der vi benytter skrivebordsrevisjoner gjennom for eksempel Sedex, har revisor laget en CAP. Vi følger da opp med leverandøren at avvik lukkes. Vi diskuterer funnene med leverandørene våre, og det er viktig for oss å bidra til at de produksjonsstedene som ønsker å forbedre seg får muligheten til å jobbe med dette.

Under en skrivebordsrevisjon samler vi inn mest mulig tilgjengelig informasjon. Dette kan være informasjon fra nettsiden til leverandør/produksjonssted samt informasjon som ligger på Sedex sin plattform, evt. gjennom BSCI rapporter. En skrivebordsrevisjon inngår som en naturlig del av forberedelser som gjøres før en fysisk revisjon. Vi har laget en mal på hvordan vi skal forberede oss før en revisjon samt hvordan vi gjennomfører fysiske revisjoner. Det er viktig med en mal for revisjonen slik at vi oppnår kontinuitet og kan kommunisere resultatet på en oversiktlig måte til alle som trenger informasjonen. Vi prioriterer revisjonene vi gjennomfører basert på en risikovurdering. De produksjonsstedene som har svært høy, eller høy risiko blir prioritert fremfor de produksjonsstedene som har medium eller lav risiko.

REMA 1000 bruker sosiale revisjoner som et verktøy for å muliggjøre sporbarhet og forhold i leverandørkjeden. Vi ser blant annet etter om det finnes et mønster i revisjonsrapportene. Er det spesifikke utfordringer som går igjen, eller som produksjonsstedet ikke tar tak i? Vi sjekker også om resultatene av en skrivebordsrevisjon stemmer med de vurderingene vi gjør når vi reviderer produksjonsstedet. Revisjoner er ikke et tiltak alene, men kan gi oss informasjon vi kan brukes til å starte dialog/samarbeid om utbedringer med leverandøren. Vi bruker revisjonsrapport og CAP som utgangspunkt for en bredere og bedre dialog med leverandørene. Dette gjør at vi kommer tettere på leverandør, og bidrar til et bedre og tettere leverandørforhold. Det kan også øke forståelsen for leverandørens utfordringer.

REMA 1000 bruker erfaringer fra revisjonene inn i kommende risikovurdering, og har da spesielt fokus på forhold som ble avdekket.

3.6 Risikoutsatte råvarer - EMV

REMA 1000 har utarbeidet en Policy for risikoutsatte råvarer. Denne er utgangspunktet for vårt arbeid med råvarer som innebærer høy risiko. Et viktig risikoreducerende tiltak er sertifisering av risiko utsatte råvarer. Sertifisering avhenger av type råvare. Eksempler på sertifiseringer kan være Rainforest Alliance, Fairtrade, ASC. Vi har tatt følgende standpunkt når det gjelder råvarer som er definert som risikoutsatte; kakao, kaffe, te, cashewnøtter, hasselnøtter og tre. For råvarene i

denne kategorien jobber REMA 1000 med å oppnå høyere andel av sertifisering, og har som målsetning å oppnå full sertifisering innen 2025. Vi vil derfor benytte sertifiserte råvarer i våre produkter der det er mulig.

All kaffe fra Kjeldsberg er sertifisert med Rainforest Alliance. Vi målsetter at all kaffe fra Kolonihagen vil være sertifisert med Rainforest Alliance i løpet av 2023.

I neste rapporteringsår vil vi jobbe med å få enda bedre systemer slik at det blir enda enklere å følge opp våre målsettinger rundt sertifisering av risikoutsatte råvarer.

3.7 Interessentdialog

I 2022 har REMA 1000 hatt interessentdialog med leverandører, arbeidstakere på produksjonsstedene under revisjoner, ekspertorganisasjoner og bransjeorganisasjoner. Aktsomhetsvurderinger blir styrket gjennom involvering av interessenter.

REMA 1000 jobber kontinuerlig med å vurdere virksomhetens påvirkning på interessentene, og deres påvirkningsmulighet på virksomheten. Interessentdialog er essensielt i alle stegene i aktsomhetsvurderinger, og særlig i risikokartleggingen og håndtering av avdekket risiko eller faktiske brudd på menneskerettigheter.

Interessentdialogen internt i REMA 1000 Norge har de siste årene omfattet forankring av bærekrafts agendaen og arbeidet med etisk handel internt ved involvering av styret, ledelsen og Kjøpmenn. Dette har omhandlet bl.a. strategi og krav i styrende dokumenter, relatert til en rekke temaer innen bærekraftig forretningspraksis som risiko for barnearbeid og moderne slaveri i leverandørkjeden, matkriminalitet og dyrevelferd.

Interessentdialogen med leverandører har blant annet omhandlet etterlevelse av de etiske retningslinjene. REMA 1000 har også, igjennom diverse initiativer, inkludert lokalsamfunn i deres interessentdialog, og har igjennom denne kontakten lært om arbeids- og lønnsvilkår for kaffebønder i Brasil, Guatemala, Costa Rica og Kenya, samt arbeids- og livsvilkår til lokalsamfunnet rundt produksjonsstedene for roser i Kenya.

REMA 1000 har jobbet med å inkludere arbeidere nedover i leverandørkjeden, blant annet igjennom besøk til produksjonssteder og revisjoner.

REMA 1000 har initiativer rettet mot involvering i lokalsamfunn der deres varer produseres:

- › Kjeldsberg kaffe har siden 2019 hatt et samarbeid med en gruppe småbønder i Guatemala. Kaffen blir produsert i fjellregionen Sierra de los Cuchumatanes. Det unike med denne kaffen er at den kommer fra kvinneeide kaffefarmer i Guatemala. Kjeldsberg er villige til å betale 50 dollar mer per sekk for kaffen for å sikre bøndene en levedyktig lønn. Dette gjør det mulig for kaffeprodusentene å sende barna sine på skole og sørger for et bedre liv for seg og familien.
- › Kolonihagens kaffefond er et samarbeid mellom Kolonihagen og KAFFA, som jobber for mer bærekraftig produksjon og bedre arbeidsvilkår for kaffebønder. For hver pose KAFFA selger til REMA 1000, settes 2 kroner inn i Kaffefondet som skal brukes til bedre lønns- og arbeidsbetingelser for arbeidere i nederste ledd av leverandørkjeden. Initiativet har opphav i bekymringen knyttet til det økte presset i verdens kaffemarked, med økt etterspørsel og økt profitt i samtlige ledd i leverandørkjeden, unntatt kaffe-bærplukkerne i siste ledd. Midlene samlet inn i fondet blir fordelt etterskuddsvis basert på salg. KAFFA reiser til kaffegårdene for oppfølging av deres leverandører, og har da anledning til å møte plukkerne for utdeling av de øremerkede midlene. Fondet har kontakt med lokale

arbeidere og arbeidsgivere, samt lokale myndigheter for å følge opp utbetaling eller eventuelt å støtte lokale sosiale tiltak.

- › Ansvarsrosen er et initiativ som har pågått siden 2016, igjennom hvilket REMA 1000 gir 1 krone for hver solgt bukett til utviklingsprosjekter i lokalsamfunn rundt rosefarmene. Igjennom dette initiativet har REMA 1000 fått informasjon om arbeids- og livssituasjonen til de lokalt ansatte og lokalbefolkningen, med formål om å iverksette forbedrende tiltak ved bruk av pengene som blir samlet inn igjennom slaget av bukkettene. REMA 1000 involverer leverandører, arbeidere, plantasjeeiere og lokale politikere ved planleggingen og gjennomføringen av prosjektene for å få informasjon om deres behov innen miljø, helse og utdanning. Representanter fra REMA 1000 besøker jevnlig roseplantasjene for å følge opp prosjektene.

For mer detaljer rundt hvordan vi jobber med interessentdialog, kan du finne dette i vår rapport til Etisk Handel Norge: <https://etiskhandel.no/vare-medlemmer/>

3.8 Etisk Handel Norge

Som medlem av Etisk Handel Norge («EHN») har REMA 1000 tilgang til et ressurscenter og nettverk innen etisk handel. REMA 1000 har deltatt i prosjekter i regi av EHN, bl.a. aktsomhetsprosjektet på cashewnøtter, hvor EHN og medlemmer i dagligvaresektoren har utført en aktsomhetsstudie i den vietnamesiske leverandørkjeden av cashewnøtter, og utarbeidet en tiltaksplan basert på kartlagte utfordringer. Dette er et prosjekt som fremdeles pågår.

Se REMA 1000 sin rapport til Etisk Handel Norge for 2022 ved å følge linken under:

<https://etiskhandel.no/vare-medlemmer/>

3.9 Offentlig kommunikasjon

REMA 1000 kommuniser offentlig om sine initiativer innen temaet ansvarlig handel på sine nettsider, bl.a. om våre etiske krav, policyer og initiativer som Kaffefondet og Ansvarsrosen.

Vi publiserer en årlige Ansvarsrapport, samt Rapport for Bærekraftig forretningspraksis som er tilgjengelig på Etisk Handel Norges nettside.

Innen den 30. juli vil vi offentliggjøre vår rapport om aktsomhetsvurderinger slik åpenhetsloven krever.

Kapittel 4 – Informasjonsplikten

§ 6-7 Informasjonsplikten

Allmenheten kan ta kontakt med REMA 1000 på nettsiden vår rema.no dersom de ønsker å stille spørsmål som går under åpenhetsloven. Vi bruker leverandørstyringsystemet til å svare på mottatte henvendelser om åpenhetsloven.

REMA 1000 har mottatt i overkant av 20 henvendelser ifm. åpenhetsloven, og alle er besvart innenfor tidsfristen på tre uker. Det er Leder for Ansvarlig og Bærekraftig Handel som er ansvarlig for å svare ut henvendelser. Spørsmålene har dreid som om hvordan vi jobber med aktsomhetsvurderinger, opprinnelsesland på produkter og ingredienser samt spesifikke områder som solceller.

Kvalitetssjef EMV har ansvaret for at mottatte henvendelser blir registrert i leverandørstyringsystemet. Registreringen gjøres samme dag som henvendelsen blir registrert, og tiden på tre uker iht. svarfrist begynner å løpe. Systemet sekunderer på tiden som er igjen til svarfrist slik at det er enkelt å holde seg innenfor maks tid.

Vi vurderer om endringer i rutiner, policyer etc. er nødvendig dersom vi avdekker risiko etter å ha gjennomgått og svart ut henvendelser.

Kapitel 5

Redegjørelser fra datterselskaper

5.1 REMA Distribusjon

REMA Distribusjon (RD) distribuerer dagligvarer i det norske marked, i all hovedsak til dagligvarekjeden REMA 1000. Datterselskapet REMA Distribusjon Import (RDI) har i tillegg en importfunksjon av varer til REMA systemet.

Forankring av ansvarlighet

Ansvaret for å definere system og oppfølging for å ivareta våre forplikter i Åpenhetsloven ligger i Internkontrollavdelingen. Direktør for Ansvar og Bærekraft rapporterer til Administrerende direktør (RD) på forhold som har med åpenhetsloven å gjøre.

Datterselskapet RDI har sin egen organisering for oppfølging av åpenhetsloven, men følger samme policy og retningslinjer som RD. Ansvar knyttet til åpenhetsloven ligger i RDI hos Daglig leder. RDI har en dedikert ressurs som ivaretar løpende oppfølging av Åpenhetsloven som rapporterer til Daglig leder.

REMA 1000 har utarbeidet «Policy for bærekraftig forretningspraksis» som også er gjeldende og legger føringer for RD som datterselskap samt RDI. Dette policy-dokumentet sammen med vår Supplier Code of Conduct danner grunnlaget for arbeid med arbeids- og menneskerettigheter, klima, miljø, antikorupsjon og andre former for økonomiske misligheter som hvitvasking, i våre innkjøp.

REMA 1000 har en varslingskanal som er tilgjengelig for interne og eksterne interessenter. Denne varslingskanalen er også gjeldende for RD og RDI.

RD og RDI har gjennom 2022 og 2023 jobbet med implementering av rutiner og prosedyrer knyttet til åpenhetsloven, i tett samarbeid med REMA 1000. Kartlegging og risikovurdering av leverandørkjeden har bidratt til kompetanseheving internt og økt bevissthet knyttet til Åpenhetsloven.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Overordnet risikovurderinger ble gjennomført i tråd med REMA 1000 sine føringer for kategorisering etter bransje og opprinnelsesland. I tillegg har RD foretatt egne overordnede risikovurderinger for å komplementere dette. Vi begynte med å skape et bedre bilde av vår virksomhet, leverandørkjede og våre forretningsforbindelser, fra hvilke land og type varer og tjenester vi kjøper inn.

RD har i overkant av 1000 og RDI 207 leverandører og forretningsforbindelser. Vi har da innledningsvis valgt å se bort fra husleie, finansielle tjenester, konsulenthonorarer etc.

Basert på kartleggingen av leverandørkjeden over har vi gjort en risikoanalyse med utgangspunkt i:

- › Type leverandører (bransje): Hva kjennetegner bransjen? Eks prissensitiv, korte tidsfrister ol.
- › Selskapets risikoeksponering: eks hvor stor omsetning vi har hos leverandøren, nivåer i leverandørkjeden.
- › Landrisiko: menneskerettigheter, rettstat, lovgivning, U-land.
- › Industririsiko: eks produksjonsprosess, råvare, manuelt arbeid, CO2 fotavtrykk.

› Relasjon: eks eksisterende eller ny tredjepart.

Deretter har vi gjort en vurdering opp mot de 15 kravene som vi stiller i våre etiske retningslinjer.

Basert på innledende risikokartlegging har vi definert noen områder med potensiell risiko og gjort en prioritering for å dykke dypere ned disse områdene / leverandørene. Kategoriene der det er en risiko for at vår virksomhet kan ha en negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er innenfor solceller, transport, emballasje og til dels IT tjenester.

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Solceller er et område hvor vår virksomhet med sannsynlighet kan være forbundet med negativ påvirkning på menneskerettigheter og et område vi har undersøkt nærmere. Solcellebransjen er en ung, umoden bransje med en uoversiktlig leverandørkjede bestående av mange underleverandører. Mange ledd i leverandørkjeden øker kompleksiteten og risikoen. Leverandørkjeden er konsentrert i Kina og noen asiatiske land. Store deler av silisiumproduksjonen ligger i Kina og Xinjiang. Rapporten «In Broad Daylight», som kom i mai 2021, setter søkelyset på systematisk bruk av uigurer i tvangsarbeid i Xinjiang-provinsen i Kina til silisiumproduksjon. Situasjonen for uigur urbefolkningen beskrives som alvorlig.

RD er ikke direkte kjøper av solcelleanlegg, men blir indirekte involvert gjennom leieavtaler. Leverandør av solcelleanleggene på våre distribusjoner har over tid jobbet med å sikre sporbarhet og åpenhet i sin leverandørkjede for å utelukke produkter med tilknytning til Xinjiang-regionen og kan bekrefte at ingen av våre anlegg har silisium som kan spores tilbake til Xinjiang-provinsen.

Transport utgjør en stor del av RD og RDI sin virksomhet. Vi har gjort en kartlegging og risikoen er vurdert til middels, gitt den kjennskap og erfaring vi har med dagens leverandører. For RDI vil det være størst risiko for negativ påvirkning knyttet til kjøp av utenlandske transporttjenester. Transportbransjen er preget av mange aktører, både innen- og utenlandske. Det er stor spennvidde fra store, internasjonale konsern til små, lokale enkeltmannsforetak. Det er ofte mange underleverandører. Bransjen er prissensitiv, og konkurransen er høy. Det har de siste årene vært mangel på arbeidskraft og det i kombinasjon med stadig strengere krav til korte ledetider gjør at risikoen for lange arbeidsdager er til stede.

Vi har definert regime for kontinuerlig kartlegging og oppfølging av våre transportører for å kunne avdekke eventuelle brudd.

Totalt risikovurderte RD 127 leverandører, mens RDI har vurdert 207.

RD vurderer å ha én leverandør med høy risiko for potensiell negativ påvirkning; leverandør av solcelleanlegg. Denne leverandøren ble det iverksatt tiltak for. De resterende 126 leverandørene innenfor transport og IT ble vurdert til middels og lav risiko.

RDI har vurdert sine 19 av sine 207 leverandører til middel risiko og resterende til lav risiko. Det er kategoriene transport og emballasje som vurderes som de områdene hvor det er størst risiko knyttet til anstendige arbeidsforhold.

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

RD og RDI gjør kontinuerlig forebyggende arbeid, blant aktiviteter inngår å få Supplier Code of Conduct (SCoC) inn i alle våre kontrakter. SCoC klargjør vår posisjon når det gjelder etisk handel og våre krav og forventninger til våre leverandører og forretningspartnere.

Basert på risikokartleggingen følger vi opp aktuelle leverandører og iverksetter forbedringstiltak der det er behov. Vi har definert regime for kartlegging og oppfølging av leverandører innenfor de kategorier vi mener vår virksomhet kan ha en potensiell negativ påvirkning. Tilnærmingen for oppfølging av leverandører vil være et godt verktøy for å få ytterligere innsikt og avdekke potensielle risikoforhold som vi må utrede videre. For de leverandørene som har blitt vurdert til middels risiko har vi definert et oppfølgingsregime for å kunne overvåke og avdekke eventuelle brudd.

Vårt fokus for rapporteringsperioden har vært å få på plass og forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer samt komme i gang med samt bli kjent med å jobbe med aktsomhetsvurderinger.

I vår overordnede kartlegging definerte vi solceller som et område hvor vår virksomhet med sannsynlighet kan være forbundet med negativ påvirkning på menneskerettigheter, og et område vi må undersøke nærmere. Vi har gjort en nærmere vurdering, definert noen strakstiltak og oppfølgingspunkter. Det ble satt i gang tiltak som krav om dokumentasjon av leverandørkjeden og krav om gjennomført revisjon av leverandørkjede.

Leverandøren har over tid jobbet med å sikre sporbarhet og åpenhet i sin leverandørkjede, for å utelukke produkter med tilknytning til Xinjiang-regionen og **kan bekrefte at ingen av våre anlegg har silisium som kan spores tilbake til Xinjiang-provinsen.**

5.2 Kolonihagen

Kolonihagen ble delvis kjøpt opp av REMA Industrier AS i 2016 og eies 18% av Engdahl Holding og 82% av REMA Industrier AS. Kolonihagen AS er morselskapet, mens Kolonihagen Bakeri AS og Kolonihagen Frogner AS er heleide datterselskaper.

Kolonihagen Bakeri er et bakeri som produserer brød, baguetter og rundstykker, mens Kolonihagen Frogner er en restaurant som ligger på Frogner i Oslo. I tillegg har Kolonihagen i dag et kaffefond. Hensikten med kaffefondet er: «For hver pose du kjøper av kaffen vår går to kroner direkte til høyere lønn og bedre arbeidsforhold for de som dyrker, plukker og foredler bønnene».

Forankring av ansvarlighet

Åpenhetsloven er godt forankret i ledelsen av selskapet. Leder for økonomi og bærekraft har hovedansvaret for å utføre aktsomhetsvurderinger.

Alle ledere er informert og har laget egne planer for hvordan de skal jobbe med åpenhetsloven fremover. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er et fast punkt på fellesmøte hver uke.

Vi er en liten organisasjon så alle er godt informert om hvilke rutiner som gjelder ved både eksisterende og nye leverandører.

Kolonihagen AS driver produktutvikling til REMA 1000 og eier dermed ikke varene eller leverandørkjeden, kun merkevaren. Det er Kategori – og Innkjøpsjef EMV i REMA 1000 som kjøper inn varen fra leverandører og er ansvarlig for at prosessen rundt aktsomhetsvurderinger er fulgt.

På vegne av alle døtre og morselskap har Kolonihagen AS utarbeidet policyer tilsvarende REMA 1000 sine retningslinjer. I tillegg har Kolonihagen utarbeidet etiske retningslinjer for leverandører med tilsvarende innhold som REMA 1000.

Kolonihagen har etablert en varslingskanal som er tilgjengelig for interne og eksterne interessenter. Varsling kan skje på anonymt grunnlag via brev, ellers kan varsling skje ikke-anonymt via en mailhenvendelse. Vår håndtering av varslingssaker innebærer at personen som er ansvarlig for aktsomhetsvurderinger i Kolonihagen med døtre skal motta varslinger og har taushetsplikt. Alle varslingssaker skal behandles umiddelbart.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Kolonihagen har identifisert alle sine leverandører, og delt de inn i relevante kategorier. Dette er basert på REMA 1000 sitt overordnede risikoverktøy. Basert på de ulike kategoriene er leverandørene kartlagt, og det er identifisert hvorvidt potensielle risikoer kan oppstå. Vi har identifisert relevante standarder for de ulike bransjenes retningslinjer. Potensielle risikoer og negativ påvirkning er identifisert.

Basert på overordnet risikovurdering foreligger det størst risiko for negative konsekvenser på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i følgende innkjøpskategorier:

- > *Food og non-food*
- > *«Inventar og utstyr, bygg og anleggsmaterialer, kontorrekvisita og møbler».*
- > *«Drivstoff, frakt, spedisjon, leie kjøretøy, vedlikehold kjøretøy»*
- > *Hardware og software*

REMA 1000 er ansvarlige for å gjøre dyptgående risikovurderinger innenfor kategorien «food» som selges i REMA 1000 sine butikker. De resterende kategoriene skal prioriteres for videre dyptgående risikokartlegging.

I løpet av rapporteringsperioden har det blitt avdekket faktiske negative konsekvenser i forbindelse med kaffefondet. Vi har erfart at det finnes forbedringspotensialet for modellen rundt utbetaling av fondsmidler. Fondsmidlene er knyttet opp til antall poser som kjøpes av våre kunder. Det gis 2,- per pose til fondet. Midlene etterbetales så til bøndene. Det viser seg at det er en risiko knyttet til å få utbetalt midler til sesongarbeidere som flytter seg rundt. Det er viktig å understreke at utfordringene ikke er knyttet til lønn, men de ekstra midlene som er samlet inn gjennom kaffefondet. Løsningen, slik den er i dag, vil gjelde ut 2023. Fra og med neste år vil midlene fordeles på en bedre og mer verifiserbar måte. Det er besluttet at Kolonihagen vil sertifisere alle kaffeprodukter med sertifiseringsordningen Rainforest Alliance. En sertifisering skal være på plass i løpet av 2023-2024 avhengig av hvor produsenten er i vekstsesongen.

CRM systemleverandøren i Kolonihagen Bakeri er tilhørende i USA og faller ikke inn under kravene i åpenhetsloven. Vi har gjennomført en ytterligere granskning av denne leverandøren, uten at det er funnet faktisk negative konsekvenser.

I kategoriene «Drivstoff, frakt, spedisjon, leie kjøretøy, vedlikehold kjøretøy» er det gjennomført en dyptgående risikovurdering. Vi har vært i kontakt med de leverandørene som faller inn under denne kategorien, og gått gjennom premisser og forsikret oss om at alle krav etterlevs. På bakgrunn av bransjerisiko, tok vi kontakt med leverandøren vår. Leverandøren har sertifiseringen «Fair Transport». Dette er en felles dugnad i Norges Lastebileier-Forbund for å fremme trygg transport fra ansvarlige transportører. Denne sertifiseringen handler om trafiksikkerhet, utslippsvennlighet og gode arbeidsforhold. Vi avsluttet samarbeidet med vår tidligere transportør, mye på grunn av at det lå en usikkerhet i hvorvidt det sosiale ansvaret var ivaretatt.

Kolonihagen har totalt 74 leverandører i sin leverandørportefølje. Av disse har vi risikovurdert 4 av leverandørene da vi betrakter disse som høy risiko på grunn av bransje. Alle leverandører som

produserer til dagligvaremarkedet, er risikovurdert gjennom REMA 1000 sitt leverandørstyringsystem.

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

Basert på risikokartleggingen følger vi opp de aktuelle leverandørene og iverksetter forbedringstiltak dersom det er behov.

Kolonihagen sine leverandører har fått tilsendt våre etiske retningslinjer. Av 74 leverandører har 63 signert. Det er sendt ut henvendelse til de som ikke har signert om at det ikke vil bli foretatt gjenkjøp før vår etiske retningslinjer er signert.

I kategorien «inventar og utstyr, bygg og anleggsmaterialer, kontorrekvisita og møbler» mangler vi signert SCoC fra to leverandører. Det vil ikke bli bestilt tjenester fra disse to leverandørene før vi har kartlagt selskapene ytterligere.

Vårt fokus for rapporteringsperioden har vært forebyggende arbeid for de områdene vi har kartlagt høy risiko og prioritert oppfølging. Vi forventer at eksisterende og planlagte tiltak skal bidra til å redusere risiko. Blant annet forventes det at en sertifisering av alle kaffeproduktene vil bidra til å redusere risikoen for negativ påvirkning.

5.3 Spekeloftet

Spekeloftet er en liten lokal virksomhet som ligger i fjellbygda Hemsedal. Selskapet ble etablert i 1991, og i 2010 kom REMA 1000 Industrier AS inn på eiersiden med 50 %. Spekeloftet produserer det meste innen segmentet spekemat. Pinnekjøtt er den desidert største varegruppen med ca. 80%. Ellers lager bedriften fenalår, spekepølser og ulike varianter av spekeskinke. Den største kunden er REMA 1000. Så godt som hele volumet som produseres, selges i dagligvaresektoren, og kun på det norske markedet.

Styret i selskapet er aktivt og bredt sammensatt av eierne og ansatte. Daglig leder rapporterer til styret. Selskapet har egen ledergruppe bestående av produksjonssjef, teknisk sjef samt daglig leder.

Forankring av ansvarlighet

Daglig leder har ansvaret for arbeidet med åpenhetsloven og ledergruppen som har hatt ansvaret for å gjennomføre aktsomhetsvurderingene. Arbeidet med åpenhetsloven er fast punkt på agendaen i styremøter. I tillegg får ledergruppen jevnlig oppdateringer om arbeidet. Selskapets øvrige ansatte informeres via allmøter.

Spekeloftet benytter seg av mange av de samme styringsdokumentene som REMA 1000. Dette gjelder blant annet policyene og etiske retningslinjer til leverandører.

Vi har jobbet med kompetanseheving på åpenhetsloven innad i bedriften. Dette ble gjort gjennom deltakelse i workshop arrangert av REMA 1000, gjennomganger på fagmøter samt at vi har lest oss opp og reflekter over hva loven krever av oss som bedrift..

Varslingskanaler

Spekeloftet har etablert en varslingskanal som er tilgjengelig for interne og eksterne interessenter. Varsling kan skje på anonymt grunnlag via brev, ellers kan varsling skje ikke-anonymt via en mailhenvendelse. Vår håndtering av varslingssaker innebærer at personen som er ansvarlig for aktsomhetsvurderinger i Spekeloftet skal motta varslinger og har taushetsplikt. Alle varslingssaker skal behandles umiddelbart.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Aktsomhetsvurderingene startet med en overordnet risikovurdering som dekkes av felles redegjørelse fra REMA 1000.

Basert på overordnet risikovurdering foreligger det størst risiko for negative konsekvenser i følgende innkjøpskategorier:

- > *Food og Non-food*
- > *Emballasje*
- > *Bygg og driftsvarer*
- > *Tekstiler*

Vi har brukt REMA 1000 sitt risikoverktøy for overordnede risikovurderinger for å vurdere vår egen leverandørkjede nærmere. Enkelte punkter i modellen ble tilpasset vår drift..

Vi har kartlagt alle funksjonsområdene innen driften og grupperte disse i tilhørende kategorier. Deretter definerte vi alle våre leverandører i de ulike kategoriene og foretok en dyptgående risikovurdering av disse. I dette arbeidet la vi stor vekt på opprinnelseslandet til der den aktuelle varen er produsert.

Vårt desidert største innkjøpsområde er kjøttråstoff, som faller under kategorien Food og Non-food som har «svært høy risiko». Etersom alle våre kjøttråvarer er av norsk opprinnelse justerte vi ned risikoen til «middels risiko». Det er grunnet lavere risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i Norge.

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Spekeloftet har en leverandørportefølje på totalt 40 leverandører. Av disse har 30 leverandører blitt risikovurdert. Vi har plassert 13 av disse leverandørene i gruppen med «høy risiko».

Innen matsektoren er det høy risiko for brudd på menneskerettigheter, bruk av barnarbeid og tvangsarbeid er utbredt og godt dokumentert. Også for produkter i Europa er det dokumentert migranter som arbeider under slavelignende forhold. Spesielt vil dette kunne være brudd på arbeiderrettigheter, tvangsarbeid og menneskehandel, diskriminering, dårlige arbeidsvilkår og arbeidsmiljø.

Innen emballasjesektoren er det håndtering av farlige kjemikalier og bruk av støyende maskiner som skaper risiko for dårlig arbeidsmiljø og HMS. Generelt høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsrettigheter, spesielt innen plastprodukter.

Bygg og driftsvarer har også høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsrettigheter, dog avhengig av type produkt samt produksjonsland.

Tekstilsektoren har svært høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsforhold, spesielt med opphav fra Asia.

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

For vår bedrift. er det viktig og ikke støtte opp under selskaper som bryter lover og regler mht. arbeidsrettigheter og menneskerettigheter. Dersom mistanke og/eller konkrete, negative brudd på dette avdekkes vil vi sterkt vurdere vårt fremtidige kundeforhold.

Spekeloftet gjør kontinuerlig forebyggende arbeid, både internt og eksternt. Basert på vår risikokartlegging følger vi opp aktuelle leverandører og iverksetter forbedringstiltak der det er behov.

Vi har igangsatt følgende tiltak for å redusere risikoen i vår leverandørkjede:

- › Vi har sendt ut etiske retningslinjer til alle våre leverandører.
- › Våre leverandører innenfor kjøttråvarer må følge KSL-bransjestandard.
- › Leverandørdialog der vi understreker at våre leverandører og underleverandører må følge våre krav og retningslinjer.

Vårt fokus for rapporteringsperioden har vært forebyggende arbeid for de områdene vi har kartlagt høy risiko og prioritert til oppfølging. Arbeidet har bidratt til å sette fokus på arbeids- og menneskerettigheter, spesielt internt i vår organisasjon, men også ute blant våre leverandører. Arbeidet er i en tidlig fase, hvor det tydelig er behov for en modningsperiode mht. rutiner og retningslinjer for øvrig.

Vi forventer at eksisterende og planlagte tiltak skal bidra til å synliggjøre aktuelle negative konsekvenser av brudd på menneskerettigheter og arbeidsrettigheter. Videre forventer vi at våre leverandører følger opp og aksepterer våre krav gjennom skriftlig avtaler. Internt skal vi ved innkjøp legge større vekt på arbeids- og menneskerettigheter når valg av leverandør skal besluttes.

5.4 Kjeldsberg

Kjeldsberg Kaffebrenneri AS er et lokalt kaffebrenneri i Trondheim med lange tradisjoner og sterk lidenskap for kaffe. Med fokus på kvalitet, smak og gode råvarer har vi laget kaffe i seks generasjoner. Vi lever for å gi våre kunder den beste kaffeopplevelsen med hver eneste kaffekopp.

Vår ambisjon er å være Norges mest ansvarlige kaffebrenneri.

Kjeldsberg Kaffebrenneri AS eies 50% av Reitan Retail og 50% av Kjeldsberg Invest.

Kjeldsberg Kaffebrenneri AS mottar grønne kaffebønner fra hovedsakelig Sør- og Mellom-Amerika og noe fra Asia, som brennes, males og pakkes på sitt anlegg i Trondheim. Kaffebønnene kjøpes via en svensk leverandør. Vi benytter kun sertifisert råvare; Rainforest, Fairtrade og Debio (økologisk). I tillegg har vi noe handelsvarene; kaffekapsler, pulverkaffe, topping og sjokopulver, også disse sertifisert etter samme sertifiseringer som kaffen

Vårt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er beskrevet i egen redegjørelse, se vår **Aktomhetsvurdering for bærekraftig forretningspraksis rapportingsåret 2022** som ligger på våre nettsider

For mer detaljer rundt Kjeldsberg sin jobb med åpenhetsloven, se virksomhetens rapport til Etisk Handel Norge.

<https://etiskhandel.no/vare-medlemmer/>

Dersom du ønsker å lese vår ansvarsrapport, finner du denne her:

<https://kjeldsbergkaffe.no/ansvarsrapport/>

5.5 Norsk Kylling

Norsk Kylling er en næringsmiddelbedrift. for hvitt kjøtt. Vi er 100% eid av REMA, og leverer rå og videreforedlede produkter av kylling under produktnavnet *Solvinge*. Vi leverer per i dag kun til

kunder i Norge, og REMA er den største kunden vår. I tillegg leverer vi råvarer til Stange Gårdsprodukter AS (som er en søsterbedrift.).

Norsk Kylling eier hele verdikjeden selv, og er lokalisert på Orkanger (slakteri og videreforedling) og Støren/Soknedal/Berkåk (rugeri). Vi har 4 tariffavtaler og månedlige samarbeidsmøter med tillitsvalgte, og har hovedverneombud frikjøpt i 100% stilling. Alle avdelinger har minimum 1 verneombud.

Forankring av ansvarlighet

Arbeidet med åpenhetsloven fordeler seg mellom HR og Innkjøp/logistikk. HR har ansvar for intern oppfølging av egne ansatte og virksomhet, innkjøp/logistikk har ansvaret for leverandører og tredjepart. Vi er i prosess med å rekruttere strategisk innkjøper som vil få hovedansvaret for åpenhetsloven.

Norsk Kylling følger samme policyer som REMA, og har også forankret arbeidet i innkjøpsrutinen, SCoC (Social Code of Conduct, signeres også av våre leverandører) og en egen arbeidsmiljøerklæring.

Norsk Kylling har varslingskanaler og kontaktmuligheter på nettsidene våre. «Kontakt»-fanen er enkel å finne, og uansett hvilket kontaktskjema man bruker vil henvendelser sendes rett internt. Det er et eget skjema for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Internt har vi avvikssystem som ansatte kan benytte, i tillegg til postkasser som både interne og innleide/eksterne/gjester kan benytte (her kan man velge å oppgi navn eller være anonym).

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Norsk Kylling har gjennomgått alle innkjøp (både innenfor og utenfor leverandøravtaler). Deretter har vi kategorisert inn i ulike kategorier. Vi har deretter gjort en førstevurdering av risiko, og deretter satt opp en vurdering etter hvor påvirkningen vår er stor (forholdsmessighet). Vi reviderer også innkjøpsrutinen vår, og etablerer en egen rutine for oppfølging av innkjøp/leverandører både med og uten avtale. Her har vi systemstøtte av Complete Control og regnskapssystemet vårt.

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Norsk Kylling er innen næringsmiddelindustrien. Vi har 136 bønder som leverandører, og vi anser ansvaret vårt overfor bøndene som særs stort. Bønder er også en arbeidsgruppe som har risiko knyttet til levelig lønn, arbeidstid mm. Utenom bøndene er transport en av de største avtalene vi har. Prioritert rekkefølge etter forholdsmessighetsvurdering er derfor:

1. Bønder
2. Transport (logistikk)
3. Driftstjenester og innleid arbeidskraft

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

Vi har mange gode risikoreduserende tiltak på alle tre punkter, og samarbeider tett med alle leverandører innenfor de tre punktene. Vi har også stor risiko for negative konsekvenser i innkjøpskategoriene Food – krydder, og tekstil. Her har vi også godt samarbeid med leverandør, og leverandørene våre er sertifisert etc. Vi anser allikevel at risikoen er høy innenfor disse kategoriene, men at vi som bedrift. er liten i forhold til påvirkning. Ønsker derfor gjerne at REMA

etablerer et felles samarbeid for alle datterselskaper som omhandler tekstil og krydder, slik at vi samlet blir større.

Norsk Kylling skal være ansvarlige i alt vi gjør, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger har vist at rutinen vår for innkjøp i hele organisasjonen kan presiseres og forbedres. Det er arbeid vi nå har startet med. Arbeid og samarbeid med bønder er noe vi gjør kontinuerlig. Vi arbeider også tett med bemanningsforetak (innleie), og det er også en arbeidsprosess hvor vi hele tiden jobber med.

Vårt fokus i rapporteringsperioden har vært å få oversikt over leverandørkjeden og underleverandørene våre. Som norsk produsent i et norsk marked, har vi også norske leverandører der det er mulig. Vi har derfor et godt samarbeid med flere av våre leverandører. Arbeidet videre blir å forbedre innkjøpsrutinen og få bedre avtaleoversikt og oppfølging av disse, via systemet Complete Control.

5.6 Stange Gårdsprodukter AS

Stange Gårdsprodukter AS er lokalisert i Tønsberg hvor det nedskjæres og pakkes fjørfeprodukter og produseres kyllingkraft og sauser. I tillegg oppdeles storfekjøtt. Selskapet produserer ca. 70 varelinjer, hovedsakelig solgt til REMA 1000.

Produksjonen innbefatter bearbeiding og videreforedling av råvare, maskinoperasjon og pakking/flytting av varer. Fabrikken er inndelt i følgende avdelinger: Nedskjæring, pakking (rødt og hvitt kjøtt), ekspedisjon, saus/kraft og administrasjon.

Bedriften ble startet i 1989, og i 2013 gikk REMA 1000 inn på eiersiden. Stanges Gårdsprodukter AS inngår i morselskapet REMA Industrier AS som er eid av REMA 1000. REMA Industrier har en eierandel på 95 % og Arons AS 5 %.

Stange Gårdsprodukter er synonymt med håndverk og kvalitet. Målsettingen har alltid vært å produsere råvare av ypperste klasse. Et produkt fra Stange skal alltid være rent, trygt og ærlig, og av beste kvalitet. Våre produksjonsmetoder tilfredsstiller kravet til the European Chicken Commitments, og vi har fått utmerkelsen «Good Chicken Award».

Bedriften er Miljøfyrtårnsertifisert. For tiden arbeides det med sertifisering etter FSSC 22000, og målet er å få bedriften sertifisert innen 01.09.23.

Forankring av ansvarlighet

Åpenhetsloven er godt forankret i organisasjonen. Toppledelsen har ansvaret for aktsomhetsvurderinger og tilsynet med disse. Styret har et overordnet ansvar.

CFO og QA har ansvaret for å iverksette retningslinjer, rapporteringssystemer, kommunikasjon og intern opplæring. Har også ansvar for å kommunisere våre policyer til leverandører og forretningsforbindelser, inkl. forventninger og betingelser i kontrakter og andre skriftlige avtaler.

Internt forankrer vi arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold ved ukentlige møter i ledergruppe, produksjonsmøter for mellomlederne og møter med den enkelte om alle spørsmål knyttet til drift., samarbeid, salg og økonomi. Når det er nye funn, endringer i dokumenter eller nye tiltak som må igangsettes, tas dette med ledelsen. Temaer knyttet til åpenhetsloven diskuteres også på ledermøte.

Stanges Gårdsprodukter AS har egen policy som sikrer produksjon av trygge næringsmidler. REMA 1000 har utviklet flere policyer som ivaretar bærekraftig forretningspraksis, dyrevelferd,

barnearbeid, matkriminalitet og moderne slaveri. Disse policyene har ledelsen i Stange Gårdsprodukter AS vedtatt skal gjelde også for vår virksomhet.

Stanges Gårdsprodukter AS anser ansvarlig innkjøpspraksis som et av våre viktigste virkemidler i arbeidet for bærekraftig forretningspraksis. Stange skal tilpasse egen innkjøpspraksis slik at vi styrker, og ikke undergraver, leverandørers mulighet til å levere på kravene vi stiller for å sikre gode forhold for mennesker, samfunn og miljø.

Vi skal tilstrebe langvarige leverandørforhold med leverandører som viser særlig vilje og evne til å jobbe med positiv utvikling i leverandørkjeden.

Stange Gårdsprodukter AS har et tiltak for håndtering av interne varslingssaker, som innebærer at ansatte kan sende anonyme meldinger til ledelsen via Tidsbanken (internt system for registrering av arbeidstid m.m.) om forhold som har med avvik på kvalitet, HMS, HR, diskriminering, arbeidskonflikter m.m.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Vi har brukt OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv i vårt arbeid med aktsomhetsvurderinger etter Åpenhetsloven.

Overordnet risikovurdering er utarbeidet i samarbeid med REMA for alle innsatsmidler som brukes i drift og produksjon, for å synliggjøre hvor det kan finnes mulige brudd i forhold til menneskerettigheter og arbeidsforhold.

Innkjøpskategorier som er knyttet til høy og svært høy risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden:

- > *Importerte kjøttråvarer*
- > *Krydder*
- > *Krydderurter*
- > *Emballasje*
- > *Bygg- og driftsvarer*
- > *Kontorrekvisita*

Stanges Gårdsprodukter AS har vurdert risiko som svært høy for slike brudd når det gjelder importerte innsatsvarer fra Sør-Amerika, Afrika og Asia, spesielt for kjøttråvarer, krydder, krydderurter, emballasje, bygg- og driftsvarer, kontorrekvisita. Her kan det forkomme barnearbeid, brudd på anstendige lønns- og arbeidsforhold, diskriminering, kriminalitet/forfalskninger, brudd på dyrevelferdsbestemmelser m.m.

Videre har vi vurdert risiko som høy for brudd når det gjelder transporttjenester i Norge. Vi har ikke så langt registrert slike brudd hos våre transportører.

I tabellen under er det angitt produksjonssted for våre største leverandører. Disse leverandørene kan få sine råvarer fra land hvor det er knyttet svært høy risiko. Dette skal undersøkes nærmere når vi går dypere ned i leverandørkjeden.

Innsatsvarer Innkjøpte produkter	Leverandør, hvor samlet innkjøp er > kr. 400 000/år	Produksjonssted
Importerte kjøtt råvarer	3 leverandører	Uruguay, Namibia, Argentina
Importert krydder Krydderurter	2 leverandører	Europa, Asia
Emballasje	3 leverandører	Tyskland, Østerrike, Litauen,
Bygg- og driftsvarer Emballasje Kontorrekvisita Førstehjelpsutstyr Engangsmateriell	1 leverandør	90% fra Europa og 10% fra Asia. Filmer fra Tyskland, Frankrike og Polen. ALU-skåler fra Danmark med råvare fra Tyrkia og Italia. Hygienepapir fra Sverige. Pappkasser fra Norge og Sverige. Plastbøtter/spann-Danmark Engangsbekledning og bomullshansker er fra Kina.
Maskiner Maskinrekvisita	2 leverandører	Tyskland, Østerrike, England, Sverige,
Transporttjenester	2 leverandører	Norge

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Stange Gårdsprodukter AS har en leverandørportefølje på totalt 239 leverandører. Av disse har 34 leverandører blitt risikovurdert. Vi har plassert 12 av disse leverandørene i gruppen med «høy risiko».

Av de 12 leverandørene som det knytter seg høy risiko, er det bare 3 av leverandørene som ikke selv arbeider aktivt med åpenhetsloven. Dette er firmaer som ikke omfattes av åpenhetsloven. De andre leverandørene har returnert et spørreskjema hvor det bekreftes at virksomhetene er sertifisert, har policy som hensyntar menneskerettigheter og gjennomfører risiko- og aktsomhetsvurderinger.

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

Stange Gårdsprodukter AS gjør kontinuerlig forebyggende arbeid, både internt og eksternt. Basert på vår risikokartlegging følger vi opp aktuelle leverandører og iverksetter forbedringstiltak der det er behov.

Vi har igangsatt følgende tiltak for å redusere risikoen i vår leverandørkjede:

- › Vi har sendt ut etiske retningslinjer til alle våre leverandører.
- › Våre leverandører innenfor kjøttråvarer må følge KSL-bransjestandard.
- › Leverandørdialog der vi understreker at våre leverandører og underleverandører må følge våre krav og retningslinjer.

Stanges Gårdsprodukter AS vil arbeide videre med krav og retningslinjer for våre leverandører og sjekke om etiske retningslinjer følges via spørreskjema o. lign. Det er også viktig å ha god dialog med leverandørene og gjennomføre revisjoner der hvor vi finner dette aktuelt.

Stange vurderer å skifte en av leverandørene som ikke har rapportert at de arbeider med åpenhetsloven. Denne leverandøren leverer innsatsmidler som er kritiske med hensyn til risiko og geografi (hvor produktene er importert fra). De to andre er norske transportselskaper som vi har inngående kjennskap til og hvor vi ikke har mistanke til negative forhold.

En av våre leverandører vurderes negativt i forhold til Åpenhetsloven. Her vil vi fortsette arbeidet med å komme dypere i leverandørkjeden for å finne ut om vi skal fortsette med virksomheten eller skifte til annen leverandør.

5.7 Grans

Grans Bryggeri AS er et lokalt bryggeri i Sandefjord med lange tradisjoner. Bryggeriet ble etablert i 1899 under navnet Sandefjord Bryggeri og Mineralvandfabrik A/S. I 2005 kjøpte REMA Industrier AS 50 % av aksjene i Grans Bryggeri AS.

I dag er Grans et moderne bryggeri og brusfabrikk. Hver tappeserie blir grundig kontrollert av bedriftens laboratorium hvor smak, farge og innhold sjekkes før produktene klareres for salg.

Selskapet produserer øl, brus, vann og tilstøtende produkter til norsk dagligvare gjennom REMA 1000 i Norge. Produktene selges i begrenset omfang til Oda (netthandel) og til Reitan Convenience (KBS) samt restaurant/utelivskunder og enkelte foreninger.

Forankring av ansvarlighet

Ledergruppa har hatt åpenhetsloven på som fast punkt på agendaen det siste året. Det er ledergruppen som har fortatt risikovurderinger og innhentet informasjon fra relevante leverandører. Arbeidet med åpenhetsloven er derfor godt forankret i ledelsen. Ledergruppen består av fem personer som er fagansvarlig for ulike områder på bryggeriet. Det er produksjonssjef, teknisk sjef/bryggerimester, økonomisjef, salgs-/innkjøpssjef og administrerende direktør. Det er administrerende direktør som har hovedansvaret for åpenhetsloven og at virksomheten gjennomfører aktsomhetsvurderinger.

Arbeidet med aktsomhetsvurderinger har blitt delegert til medarbeidere i avdelinger som har leverandørkontakt. Det har vært mye diskusjoner tverrfaglig internt på metodikk og hva som fungerer best. Vi har samarbeidet tett med hovedkontoret til REMA 1000.

Grans har etablert en varslingskanal som er tilgjengelig for interne og eksterne interessenter. Varsling kan skje på anonymt grunnlag via brev, ellers kan varsling skje ikke-anonymt via en mailhenvendelse. Vår håndtering av varslings saker innebærer at personen som er ansvarlig for aktsomhetsvurderinger i Grans skal motta varslinger og har taushetsplikt. Alle varslings saker skal behandles umiddelbart.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Overordnet risikovurderinger ble gjennomført i tråd med REMA 1000 sine føringer for kategorisering etter bransje og opprinnelsesland. Videre har Grans utarbeidet et standard

dokument med anmodning om informasjon/dokumentasjon om opprinnelsesland på varer/produkter, samt dokumentasjon på at tjenester blir levert etter krav i Åpenhetsloven. Dokumentet er sendt ut til relevante leverandører med svarfrist 16.03.2023. Svar er mottatt fra samtlige, og det har foreløpig ikke utløst behov for ytterligere tiltak.

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Basert på overordnet risikovurdering foreligger det størst risiko for negative konsekvenser i følgende innkjøps kategorier: Mat og drikkevarer, frakt og spedisjon, bygg og anlegg, IT, arbeidsklær, verneutstyr og skotøy. Disse kategoriene ble prioritert for videre kartlegging, hvor vi har avdekket vesentlig risiko knyttet til opprinnelsesland.

Grans Bryggerier AS har en leverandørportefølje på totalt 350 leverandører. Av disse har 322 leverandører blitt risikovurdert. Vi har plassert 118 av disse leverandørene i gruppen med «høy risiko».

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

Grans gjør kontinuerlig forebyggende arbeid for å stanse eller begrense negative konsekvenser. Basert på risikokartleggingen følger vi opp aktuelle leverandører og iverksetter forbedringstiltak der det er behov. Nye leverandører må dokumentere at de leverer i henhold til åpenhetsloven, samt at de etterlever retningslinjer og krav fra REMA 1000.

Gjennomførte tiltak:

- › Utsending av våre etiske retningslinjer og krav til leverandører
- › Utsending av spørreskjema til leverandør for å kartlegge forhold
- › Innhenting av retningslinjer, etiske retningslinjer for leverandører, sertifiseringer etc. fra leverandører
- › Leverandørdialog

Mulige videre tiltak er å vurdere alternative leverandører på råvarer i de tilfeller der underleverandører mangler tilstrekkelig dokumentasjon/sertifisering.

Arbeidet har bidratt til en generell bevisstgjøring ovenfor leverandør-kontakt, og gjort at rutiner er endret til å inkludere en egenerklæring fra potensielle leverandører, med en etterfølgende risikovurdering av disse allerede i tilbudsfasen (ved utsendelse av tilbudsforespørsel). Dette bidrar til en automatisering av prosessen, og vil gjøre det fremtidige vurderingsarbeidet enklere.

En generell erfaring fra denne prosessen som helhet. Leverandører har generelt ikke vært klar over sin opplysningsplikt, eller Åpenhetsloven som sådan. Dette vil nok endre seg når dette arbeidet blir en naturlig del av alles rutiner i relasjon til leverandører fremover.

5.8 BAMA/BaRe

BAMA Gruppen AS er en norsk virksomhet innen fersk frukt, bær, grønnsaker, salater og poteter. Selskapet opererer også innen andre ferske produkter som blomster og planter, ferske drikker og påsmurte produkter. BAMA håndterer årlig over 500 000 tonn ferske produkter fra 1400 leverandører i 85 land på alle kontinenter. Vi sørger for at ferske produkter fra hele verden når ut til mange tusen kunder i hele Norge.

Visjonen er å skape en sunnere og ferskere fremtid.

BAMA opererer på seks ulike virksomhetsområder i Norge, og driver utstrakt forretningsvirksomhet rundt om i verden. Det berører mange mennesker. Derfor har vi et stort ansvar for å gjøre jobben skikkelig.

Vi har et stort engasjement for etisk handel, klima og miljø, forbedring og utvikling av arbeidsforholdene i landene vi opererer i samt økt fysisk aktivitet og høyere inntak av frukt og grønt i befolkningen.

Verdens befolkning øker, og det er behov for mer mat. Som et av verdens største selskaper innenfor fersk frukt og grønt, jobber vi for å sikre bærekraftig matproduksjon og verdiskaping der vi handler. Det grønne skiftet innebærer en omstilling fra en økonomi og verdiskaping basert på fossile ressurser (kull, olje og gass), til en verdiskaping basert på fornybare, biologiske ressurser som frukt og grønt. Det kan vi lykkes med gjennom en bærekraftig, økonomisk vekst og økt forbruk av frukt og grønt.

Virksomhetsområdet er organisert og driftet gjennom to ulike selskaper og helt separate strukturer, ett for hver dagligvaregruppering: BAMA Dagligvare til NorgesGruppens kjedekonsepser, og BaRe frukt og grønt til REMA 1000.

For mer detaljer rundt BAMA sin jobb med åpenhetsloven, se virksomhetens rapport til Etisk Handel Norge.

<https://etiskhandel.no/vare-medlemmer/>

Dersom du ønsker å lese vår ansvarsrapport, finner du denne her:

<https://www.bama.no/om-bama/presse/arsrapport/>

5.9 Kolly

Kolly ble startet i 2020 og er et heleid datterselskap av REMA 1000. Kolly leverer til over 2000 adresser i Norge, til ulike kundetyper. Fra Narvesen i bysentrum, til Circle K langs veien og Hurtigruten som er i havn til faste tidspunkt. Kolly har over 7000 varelinjer i sitt sortiment, og har mer enn 200 biler på veien.

Vi vet våre kunder har ulike behov, disse løser vi gjennom tett dialog og kontinuerlig oppfølging.

Visjonen til Kolly er *“Sammen skaper vi verdier - på en enkel og annerledes måte”*.

Forankring av ansvarlighet

Kolly har hatt fokus på å implementere interne retningslinjer og rutiner for å sikre grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Dette arbeidet er gjort ved å benytte de felles retningslinjer og metoder som er laget til grunn i arbeidet av åpenhetsloven på lik linje med vårt morselskap REMA 1000.

Aktsomhetsvurderinger er utført iht. den internasjonale anerkjente metode som er basert på retningslinjer fra OECD, og på FN's veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.

Fordi både myndigheter og bedrifter i mange land nå samler seg rundt aktsomhetsvurderinger, er det viktig for Kolly at nettopp denne metoden er grunnlaget for arbeidet vi og våre leverandører gjør for å fremme respekt for mennesker, samfunn og miljø i forsyningskjedene.

De fleste varer og tjenester Kolly i dag tilbyr er gjennom et samarbeid med vårt morselskap REMA 1000 AS. De tar ansvaret for å utføre aktsomhetsvurderinger og redegjørelse på felles varer og tjenester.

Kolly har utført aktsomhetsvurderinger på alle varer som Kolly definerer som vårt unike varesortiment. I arbeidet benytter vi samme Rammeavtaler og Etiske retningslinjer (SCoC) som vårt morselskap, og har lagt opp rutiner pr. i dag med samme metode, verktøy og fremstilling (se mer informasjon om dette på REMA 1000 sin redegjørelse som er publisert på rema.no).

Åpenhetsloven har blitt godt forankret i ledergruppen til Kolly gjennom faste møter. I tillegg er det opparbeidet dokumenter som også tar for seg kunnskap og veiledning om åpenhetsloven, og dette ligger tilgjengelig på vår felles informasjonsplattform for alle ansatte i selskapet.

Administrerende direktør har det øverste ansvar for at loven er oppfylt og delegerer mandatet til utførende medarbeider(e).

Leder for Mennesker & Kultur og ESG har det overordnede ansvaret for å sikre at arbeidet utføres etter lovens krav, at Kolly sine interne rutiner og standard blir etterfulgt og tilfredsstilt, at oppdaterte rapporter mottas, arkiveres og følges opp.

Sortiment og innkjøpssjefene er ansvarlig for praktisk gjennomføring og koordinering, inkludert identifisering av risiko/avvik, tiltak og oppfølging av effekt.

Kolly har i fellesskap med vårt morselskap et samarbeid med PwC som er mottaker når det kommer til varslingsaker. Ved å benytte en tredjepart vil vi sikre at alle varslingsaker blir behandlet rettferdig og at informasjonen blir fulgt opp, etterprøves og verifiseres.

I tillegg har alle leverandører i Kolly en egen dedikert Sortiment og innkjøpssjef, en ressurs som jobber for å opprettholde en tett, åpen og utviklingene dialog innen hele samarbeidsforholdet.

Aktsomhetsvurderinger/risikovurderinger

Kolly jobber kontinuerlig med aktsomhetsvurderinger og vi forventer at våre leverandører gjør det samme. I vår vare- og tjeneste sortiment er de fleste varer og tjenester innen et felles samarbeid med vårt morselskap og andre Reitan Retail selskaper som ivaretar en solid ansvarlig handel og redegjør dette på sine nettsider (rema.no).

Kolly har kartlagt og identifisert sine leverandørkjeder. Denne kartleggingen omhandler Kolly sine unike leverandør og de varer som faller utenfor varesortimentet til vårt morselskap REMA 1000 og andre Reitan Retail selskaper.

Varer og tjenester som har blitt risikovurdert, er hentet ut ifra vårt UBW system som er vår integrerte ERP-løsning som hjelper oss med å løfte virksomhetens synlighet og kontroll over innkjøp, økonomi, prognoser og rapportering.

Kolly har tatt utgangspunkt i REMA 1000 sitt felles risikoverktøy, for så å tilpasse dette til Kolly i sin overordnede risikovurdering. Dataene Kolly har benyttet er hovedsakelig hentet fra Tradesolution.

Kolly har tilegnet seg informasjon om geografisk opprinnelse. Geografisk tilhørighet blir basert på leverandørkjeden dvs. produksjonssted, sted for underleverandørene eller opprinnelse på råvarer med høy risiko, delt på land, område og verdensdel. Kolly har laget en oversikt over menneskerettighetsrisiko knyttet til de forskjellige kategoriene vi finner i våre unike

leverandørkjeder. Denne informasjonen har vi tatt med oss i våre viere arbeidede med dyptgående risikovurderinger. Kolly har utviklet et verktøy kalt «MATRIX» som benyttes i de dyptgående risikovurderingene. Verktøyet gir Kolly en oversikt over hele varesortiment. Systemet gir brukerne fargekoder og verdier slik at vi lett fanger opp hvilke varer som har en svært høy eller høy risiko. Verktøy oppdateres daglig, og sørger for at Kolly har oversikt over endringer av risiko.

Kolly vil jobbe med å utvikle en mer egnet digital støttesystemløsning.

I løpet av rapporteringsperioden har det ikke blitt avdekket faktiske negative konsekvenser.

Kolly har en unik leverandørportefølje på totalt 93 leverandører. Av disse har 40 leverandører blitt risikovurdert. Vi har plassert 72 av disse leverandørene i gruppen med «høy risiko».

Oppfølging av risiko og leverandørkjede

For å kunne utføre et solid arbeid med aktsomhetsvurderinger, er det viktig at vi opparbeidet et godt samarbeid med våre leverandører. Dette for å ha gode dialoger slik at vi sikrer at våre krav blir ivaretatt i hele leverandørkjeden.

Et viktig tiltak er å sette krav om at våre leverandører skal signerer våre etiske retningslinjer (SCoC). Våre etiske retningslinjer er et felles dokument som er utarbeidet av vårt morselskap REMA 1000.

Våre leverandører får tilsendt en veiledning til våre etiske retningslinje som gir leverandører og underleverandører økt forståelse for våre krav som det forventes at de fokuserer på i sin leverandørkjede.

Kolly benytter samme policyer som vårt morselskap REMA 1000. Disse er basert på internasjonale prinsipper for bærekraftig forretningspraksis og ansvarlig handel i globale leverandørkjeder. (se *rema.no*)

Kolly krever at alle leverandører skal:

- › Ha signert rammeavtale og etiske retningslinjer. For å avdekke potensielle negative og faktiske negative konsekvenser, skal leverandører som scorer «høy» eller «meget høy» på vår risikovurdering skal også:
- › Dokumenterer sitt ansvarsarbeid ved å svare på spørreskjema som dekker våre krav til ansvarsarbeidet, og vi søker informasjon om hvordan våre leverandører og deres underleverandører arbeider for å etterleve retningslinjene til Kolly.
- › Basert på risikokartleggingen og besvarelser følger vi opp aktuelle leverandører og iverksetter forbedringstiltak i samarbeid der vi avdekker mangler og behov.

Alle våre leverandører har en dedikert ressurs, en Sortiment og innkjøpsleder, som har ansvaret for oppfølging av samarbeidet. Denne personen vil gjennom tett leverandørdialog fange opp eventuelle endringer og/eller varslinger.

Kolly inngått og signert avtale med DNV om innføring av sertifiseringer for ISO 9001, ISO 14001 og ISO/TS 22002-5 med en satt målplan å være sertifisert pr. 01.12.2023.

Rammeverk og Generelle krav til leverandører som skal levere produkter til Kolly:

- › Våre Etiske retningslinjer for leverandører (SCoC)

- > Policy for bærekraftig forretningspraksis
- > Retningslinjer og krav til fravær av Ingredienser og miljøavgifter
- > Policy for Barnearbeid
- > Policy for Moderne slaveri
- > Generelle leveringsvilkår

Vårt fokus for rapporteringsperioden har vært å få en oversikt og identifisere alle Kolly sine unike varer og leverandørkjeder, og med dette en oversikt over hvilke leverandører og varer som kan medføre en negative konsekvenser og dermed klassifiseres som høy risiko. Vi vil fremover utføre dyptgående risikovurderinger innenfor områder vi har klassifisert som høy risiko. Vi vil benytte de spørreskjemaene vi har mottatt fra våre leverandører som bakgrunn for våre vurderinger.

Arbeidet så langt har bidratt til en økt kunnskap og bedre forhold til ansvarsarbeidet. Vi skal fortsette med å jobbe kontinuerlig med aktsomhetsvurderinger for å sikre grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi målsetter at eksisterende og planlagte tiltak skal bidra til at Kolly går foran som et godt eksempel innen ansvarlig handel på lik linje som vårt morselskap REMA 1000 og Reitan Retail.

«Det er felleskapet som skaper de store resultatene»

I Kolly ønsker vi å bygge ansvarlige verdikjeder i tett samarbeid med våre leverandører og vi ser på dette som en måte å bygge sterke, utviklingene og pålitelige reaksjoner. Vi trenger leverandører som opptrer som ambassadører og hjelper oss med å implementere våre etiske retningslinjer i hele verdikjeden, inkludert underleverandører. Vi er av den tro at det er ved å samarbeide vi lykkes med å bygge ansvarlige og bærekraftige verdikjeder som lever opp til forventningene fra våre kunder, ansatte, samarbeidspartnere og samfunn.

Signaturer

Daglig leder

Tom Kristiansen

Styret til REMA 1000 Norge AS

Ole Robert Reitan

Kristin Solheim Genton

Bjørnar Heimdal

Terje Størdal

Henrik Burkal

Monica Ødegaard

Arve Husby

Anne Karin Aasen